

DIRVA

Nr. 95

Rugpjūtis-August 18, 1961

Cleveland, Ohio

Notos aštrėja ir padėtis dėl Berlyno tempiasi

Nauji protestai Maskvoje. - Nori sumobilizuoti Rytų Vokietijos jaunimą. - Vakariečiai skubina stiprinti karinį pasiruošimą.

Berlyno įvykiai vis dar tebėra aukščiausiam dėmesio centre. Ir, reikia manyti, kad dar ilgai bus, jei rusai nesuorganizuos ko nors "įdomesnio".

Protestai įteikti

Pirmuosius protestus pačiam Berlyne įteikė Vakarų kraštų kariniai komendantai rusų valdomo sektoriaus komendantui.

Įteiktose notose elgesys Berlyne vadinamas nelegaliu ir provokuojančiu. Bet po notų įteikimo iš Rytų Vokietijos valdžios sferų buvo pranešta, kad jei iš Rytų Berlyno atitvėrimo bus daroma ir toliau tokių eismų, tai gali prasidėti blokada, kokia buvo 1948 metais, prieš Vakarų Berlyną.

Rytų Berlyno atitvėrimo reikalus rusai nori nukreipti į Rytų Vokietijos valdžios sferas. Esą, tai jų reikalas, mes nusiplaunam rankas, o jūs nekaišioti nosių kur nereikia, kad nebūtų dar blogiau.

Ketvirtadienio — rugpjūčio 17 d. rytą JAV, Anglija ir Prancūzija atskirai įteikė griežtas notas užsienio kalbų ministeriui Kremliuje. Notose priminta, kad jei rusai ir toliau saivaliai elgsis su Berlynu, o ypač jei pradės vykdyti planuojamą Berlyno blokadą, neišvengiamai susilaikysime griežtos akcijos. Tai keturių didžiųjų esamų visų susitarimų saivalis laužymas.

Rytų Vokietijoje verda

Žinios, kurios buvo gautos įvairiais kanalais, sako, kad Rytų Vokietijoje, ypač tirščiau gyvenamose vietose, įtampa pilnai prilygsta 1953 metų sukilimo nuotakoms. Ir jei bus tik

mesta kokia kibirkštėlė, bus daug kraujo aukų.

Vakarų Berlyno burmistras Willy Brandt ir Vakarų Vokietijos ministeris pirmininkas Konradas Adenaueris keliais atvejais Rytų Vokietijos vokiečius yra įspėję, kad nepasiduotų jausmams, ir kantriai pakeltų įvykius. Tik tie perspėjimai ir sulaiką.

Vakarų Berlyno gyventojai, solidarizuodami anapus užtvarų paliktiems, buvo susirinkę į masinį mitingą, kuriame buvo iki ketvirčio milijono protestuotojų. Kalbą pasakė burmistras Willy Brandt. Protestas charakterizuojamas daugiau prašymu, kad Vakarai gelbėtų, negu kokių entuziazmo rodymu kovoti prieš per daug artimai esantį priešą.

Nori suimti į rankas Rytų Vokietijos jaunimą

Rytų Vokietijos valdytojais, matydami kas valandą didėjantį nepasitenkinimą,

griebėsi naujo manevro, kad pašalintų pačią didžiausią neramumų jėgą — į savo kontrolės rankas suimti jaunimą. Tuo tikslu šaukia Rytų Vokietijos jaunimą, kurio ten neva esama apie du milijonai įvairiose organizacijose, kad jis savanoriškai padėtų apginti Rytų Vokietijos "nepriklausomybę".

Aišku, kad to savarankiško priedangoje, jaunimas bus suvarytas į kareivines ir stovyklas ir griežtai kontroliuojamas. Tokiu jaunimo sumobilizavimu, visokių netikėtumų atveju, rusai tikisi turėti saugesnį užnugarį ir išvengti visuo-tino maišto.

Bėglių banga sulaikyta

Į pastatytą užtvarą apsaugą Rytų Vokietija yra įjungusi virš 10,000 karių, ginkluotų kulkosvaidžiais. O taip pat patruliuoja apie

(Nukelta 16 psl.)

Ryšium su Tarptautine Prekybos Paroda Chicagoje, lietuviai gavo daug reklamos didžioje spaudoje, televizijoje ir per radiją. Miss Lithuania Genovaitės Antanaitytės kalba, pasakytą parodoje, buvo cituota amerikoniškojo spaudoje ir jei ji nelaimėjo (vieno balsu) parodos karalienės vainiko, jos atstovautas kraštas Lietuva šį kartą susilaukė didelių laimėjimų ir simpatijų. Nuotraukoje parodos karalienė Vicki Duggan, radijo stoty, dalyvaujant konsuliui dr. P. Daužvardžiui, prisega Genovaitę Antanaitytę orchideja.

V. Noreikos nuotrauka

Laiškai iš Lietuvos

PRIE KRAUTUVIŲ VĖL ILGOS EILĖS...

Prieš mane guli nemažas glėbys laiškų. Atėjusių iš anapus geležinės uždangos arba iš neseniai pro ją praėjusių.

Laiškai įdomūs. Kiekvienas žodis rimtai svertas, kad juo būtų galima daugiau ir tiksliau pasakyti. Dažnai iš jų, ar bent ištraukus, čia ir paskelbsime. Tik praleisime vietas ir pavardes. O kodėl? Manau, kad tai ir jūs žinote. Laiškus rašiusieji dar nori gyventi. Ir taip pat, nemažiau už jus, nori

dar laisvės dienų sulaukti.

O TA DUONA KASDIENINĖ!

"Mūsų miestelyje prie krautuvų eilės vėl labai ilgos. Vakar, kai pasklido gandas, kad rytoj bus baltų militų dukterį išsiunčia jau 3 valandą ryto užimti vietą. Apie 6 valandą aš į jos vietą atsistosiu. O krautuvę atidarys tik 8 val. Bet tai niekis. Galėsime išsikepti gero pyrago ir pasidžiaugti gerbūviu" --rašo iš Panevėžio rajono.

"Rytoj -- birželio 24 d. sekmadienis. Aš baltinsiu virtuvę. Turiu atsinešusi kreidos ir visus reikalingus įrankius. Tik militų klįjui neturim. Negalim jų gauti. Nėra. Duonos taip pat ne visada jau būna. O kai būna -- eilės per puskilometrą susidaro --".

"Šiomet vaisių nebus daug. Vabalai ir amarai didelę derliaus dalį sunaikino. Dabar jau pradedo vyšnios ir mėlynės. Yra voverušky. O tai jau labai gerai" --rašo iš Utenos rajono.

PARTIEČIŲ VAIKŲ REZISTENCIJA

"Mūsų miestelyje atsitiko tai, kas daugelį rimtai nustebino. Čia susidarė vaikų grupė iš 13 - 15 metų amžiaus. Ir tie vaikai patys pasigaminę plakatelį, pradėjo juos klįjuoti ant komunistų namų durų. O tuose plakateliuose štai kas buvo parašyta: "Šalin komunistas! Tegyvuoją laisvę!"

Vaikus pagavo. Jų tarpe buvo: 3 lietuviai ir 2 rusiukai. Visi partiečių tėvų vaikai.

Vaikus buvo suėmę. Tardė tyrinėdami, ar ne suaugusieji tai pamokė daryti. Bet visi vaikai, lyg sutartinai parodė, kad jie

patys sugalvojo tai daryti. Jiems atsibodę nuolatinis tampymas po visokius pionierių susirinkimus" --rašo moteris, praradusi savo vaikus didžiųjų partizaninių kovų metais.

SUNKIŲ LAUKIMŲ DIENOS

"Dabar pas mus vėl sunkių laukimų dienos. Daug kas laukia naujo pavėžinimo, koks buvo 1941 metų birželio mėnesį. Dabar palies visus "spekulantus, parazitus, svetimo turto grobstytojus, namų ir mašinų savininkus, kurie nepriklauso partijai" --rašo šį tą žinanti iš sovietinių slaptųjų tarnybų veiklos.

PAGALBOS ŠAUKSMAS

"Buvo 1953 metų gegužės šeštadienio vakaras. Marytė subroliu išėjo į kaimyninį kaimą. Ryto grįžė į namus neberado nei tėvų nei likusio brolio. Jie buvo suimti ir į Sibirą išvežti. Ten vėliau visi trys ir žuvo.

Marytei su broliu namuose toliau gyventi buvo pavojinga, nes toks pats likimas ir jų laukė. Nutarė slėptis miške. Taip ir padarė.

Kartą juos abu miške užklupo rusai. Įvyko susišaudymas. Prie jos gulėjęs brolis buvo nušautas. Ji pati buvo sužeista į ranką ir į plaučius. Bet gynėsi viena prieš dešimt rusų iki sąmonės netekimo.

Kaip visada, rusai stengiasi sužeistus partizanus išgydyti, kad paskui juos kankinant, galėtų daugiau žinių išgauti apie likusius miške partizanus. Marytė buvo nugabenta į kalėjimo ligoninę. Sužeidimai buvo pavojingi. Ilgai teko gydytis. Taipogi ilgai jai teko prašyti savo palatos draugų, kad supintų jai kasas.

Specialus teismas, kuris taikomas visiems "liaudies priešams", priteisė septynerius metus priverčiamųjų darbų stovyklos. Ji su peršauta ranka ir peršautais plaučiais, bausmę atliko.

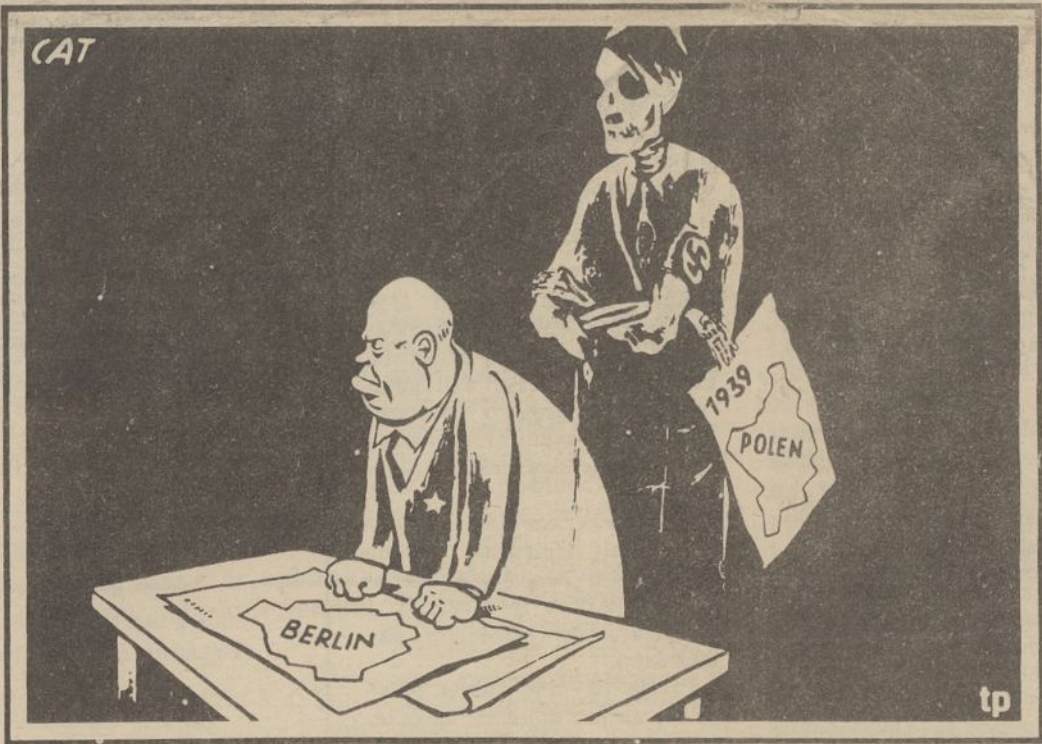
1960 metais vasario mėnesį buvo paleista į laisvę, tik su sąlyga, kad gyventų ne Lietuvoje.

Okupantai manė, kad per tuos septynerius metus pasisekė ją fiziniškai sunaikinti. Bet nepasisekė. Dabar, ją vėl stengiasi sunaikinti, priskirdami prie sunkaus darbo. Ji turi su kastuvu atkasinėti sudėgusių akmeninių anglių liekanas.

Per laiškus Marytė skundžiasi, kad nuo tokio darbo ji silpnai jaučiasi ir tie sužeidimai sukelia skausmą. Prašo jai padėti".

Tokių laiškų, kaip rašoma apie Marytę, mane pasiekė nemažas glėbys. Kiek pajėgiau, tos komunistų aukos nebuvo užmirštos. Labai prašyčiau, kad jei ir jūs kurį pasieks panašūs laiškai, jų nenumeskite. Jei patys nieko negalėsite, per "Dirvos" redakciją pasiųskite man. Stengisius surasti geradarį.

B.A.G.

Tarpamerikinė konferencijoj darbai vilkinasi

Uragvajuje vykstančioje Tarpamerikinėje ekonominėje ir socialinėje konferencijoje nepasisekė prarasti Peru valstybės rekomenduotos rezoliucijos. Pagal ją konferencija turėjo stipriai pasisakyti, kad Kuboje turi būti prarasti teisingi rinkimai, jei Kuba nori naudotis kitų Amerikos kraštų parama ir draugiškumu.

Brazilija, kaip aiškėja, buvo šios rezoliucijos opozicijos lyderis. Kitų valstybių delegatai, įskaitant ir JAV, dėl šios rezoliucijos nepravedimo nepareikšėjo jokio protesto. Bet ir be protesto pareiškimo aišku, kad tokia kai kurių Pietų Amerikos kraštų laikysena liko labai nepatenkinta. Ypač dar, kad Brazilijos atstovas pareiškė, jog nebuvę jokio reikalo prieš Kubą užimti tokią izoliacinę liniją, kokia visą laiką konferencijoje reiškiasi.

Konferencijos stebėtojai pripažįsta, kad ji jau ge-

rokai yra atsilikusi nuo savo planuotų užsimojimų. Ir atsilikusi dėl visokių smulkių ginčų bei ginčelių, kurie daugiausia kyla dėl Kubos atstovo laikysenos. Visi pripažįsta, kad Kubos atstovas Ernesto Guevara yra gabus pinklių statytojas ir konferencijos darbų ardytojas.

Po aštrių kalbų pagaliau buvo priimta bendra proklamacija dėl JAV prezidento J.F. Kennedy pasiūlytos 20 milijonų dolerių programos. Balsavo JAV ir 19 Pietų Amerikos kraštų, susilaikant tik Kubai.

• Vienoj, Austrijos sostinėj, buvo išsprogdintos dvi bombos prie JAV pasiuntinybės ir parlamento rūmų.

• Azijos — Afrikos 46 valstybės planuoja bendrą pasiūlymą Jungtinių Tautų specialiam posėdy, kuris įvyks ateinantį pirmadienį. Tuo pasiūlymu nori surasti

sprendimą tarp Prancūzijos ir Tuniso dėl Bizertos įvykių.

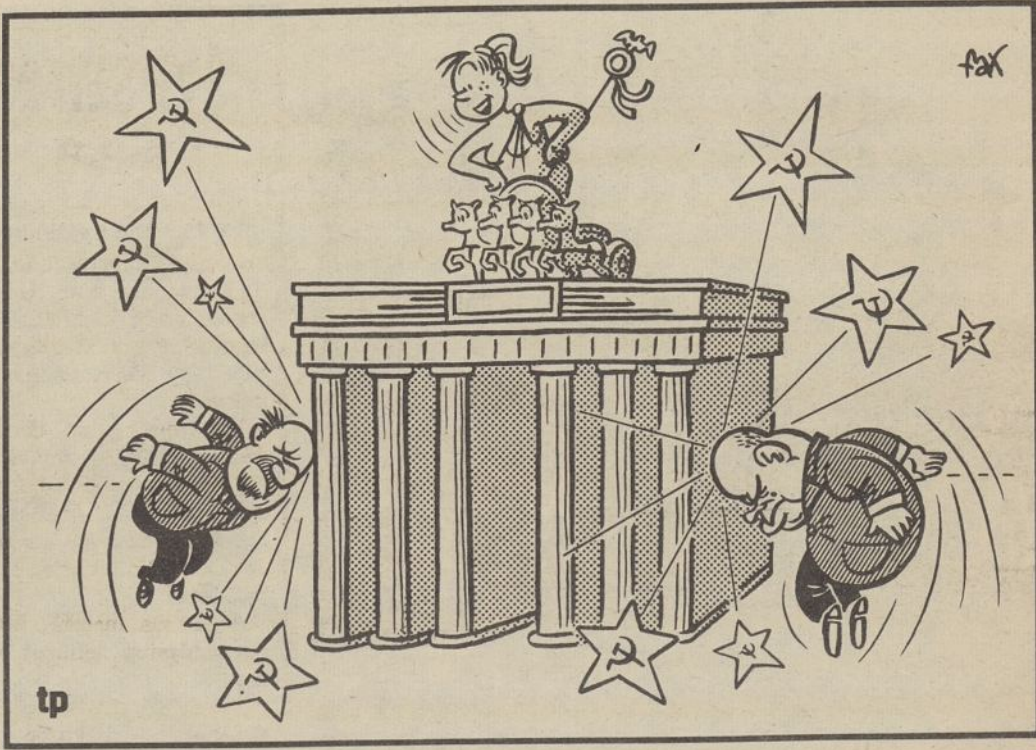
• Automobilių pramonės unijos — UAW svarbiausi

pasitarimai su trimis didžiausiomis bendrovėmis — General Motors, Chrysler ir Ford numatyti ateinančių savaitę.

Jaunimo Centro Studentų Ansamblio šokėjai, vadovaujami Leokadijos Brazdienės, išpildė meninę programą Chicagos tarptautinėje prekybos parodoje.

V. Noreikos nuotrauka

Chruščiovas ir Ulbrichtas šturmuoja Berlyną...

KELIONĖS AMERIKOJE 1922–1924 METAIS

Ištrauka iš A. Žmuidzinavičiaus atsiminimų "Paletė ir gyvenimas" (5)

VELNIO BOKŠTAS

Štai mes, mažučiai vabalėliai, po milžino kojomis. Atrėpliojome čionai, kukliai ir tyliai jo papėdėje pasistatė, savo mažutėles būdeles, prisiploję prie žemės, mandagiai kšnojam vakariene. Nedrįstam pakelti galvos ir žvilgtelti milžinui į akis.

Jaučiam tik, kad jis čia pamišęs, tamsus ir galingas stovi virš mūsų, o jo galva remia debesis. Užeis jam noras--užgriau mus savo kūnu-- ir kas iš mūsų beliks?..

Bet staiga prašvito viskas aplinkui. Aukso spinduliai sužėrė jo nuo viršaus, iš milžino pusės. Nustebę pakėlėm akis aukštyn. Milžino galva spindėjo nuostabia šviesa, ir visas jo veidas švietė linksma draugiška šyp-

sena. Pašokom iš vietų, sužavėti ir džiaugsmo pagauti: tas milžinas tai mūsų draugas; vienas iš tų galingų ir puikių viešpačių, kurie teikia mums didžiausio džiaugsmo ir kelia dvasią į aukštybes. Mes jų visuomet ieškom-- ir štai vieną suradom! Vardas jo-- gamtos stebuklas-- Velnio bokštas.

Nepaprastas tas Velnio bokštas, įsivaizduokit saukamštį, kurio apskritumas turi pusantro kilometro, o aukščio jis kone pusė kilometro. Riogso tasai "bokštas", atrodo, lygioje vietoje, keldamas savo stačias briaunas tiesiog į padanges. Nelyginant jis būtų sustatytas iš stačiai vienas šalia kito suglaustų rąstų. Jo pamatą sudaro sulūžę tų rąstų gabalai, kurie supa kamščio a-

pačią. Aplinkui žemai--medžiai, lyg būtų maži krūmeliai. Bokšto viršūnė lygiai horizontaliai nukirsta.

Yra viena įdomi indėnų legenda apie to kalno-stulpo atsiradimą. Labai labai seniai toje vietoje, kur dabar yra šis velnio sostas, plytėjo didelė žydinti lyguma. Jos vidury buvo neperdidelis akmuo. Trys Sioux giminės mergaitės atėjo ten rinkti gėlių. Jau daug buvo jų prisirinkusios. Stai ga pamatė jos tris didžiulius lokius. Mergaitės šoko bėgti, lokiai vytis. Jos pribėgo akmenį ir sulipo ant jo. Lokiai paskui jas irgi pradėjo rioglintis ant akmens, norėdami jas suėsti. Dievai tai pamatė ir pasigailėjo augti, akmuo augo, indėnukės, dėdėdamos ant jo, vis aukštyt kilo, o lokiai paskui jas lipo. Pagaliau lokiai pavargo, nukrito žemyn ir sutriuškino savo kaulus.

Bet kaip dabar nultipti? Gudrios mergaitės iš gėlių, kurias buvo surinkusios, supynė ilgą virvę--vainiką; su tuo ir nusileido. Otas iškilęs akmuo taip ir pasiliko. Taip pasakoja indėnai. Amerikos mokslininkai ką kita sako: Velnio bokštas--tai tiesiog vulkano kamštis, kurį požeminės jėgos tik tiek teišstengė išstumti.

Keliasdešimt kilometrų į vakarus nuo Velnio bokšto yra dar trys arti viens kito panašūs "kamščiai", tik daug mažesni ir nedaro tokio nepaprasto įspūdžio.

PARKE

Europiečių supratimu, parkas tai yra maždaug aptverta vieta prie kokio nors miesto ar dvaro, kur žmonės užsodino sklypelius medžiais, krūmais, užželdė pieves, ištaisė gėlynus, pravedė patogius keliukus arba takus, pastatė altanas ir prisėsti suolelius. Žodžiu, rami vieta poilsiui ir pasivaikščiojimui, kur žmonės "sutvarkė" ir "suvaldė" "netvarkingą" gamtą.

Kaip nepanašūs yra į tuos parkus Amerikos nacionaliniai parkai!

Yra jų ten daug, įvairiausiai vardais, labai įdomių savo gam-

tos paminklais.

Mūsų lankytojas Yellowstone parkutis turi 100 km ilgio ir 87 km pločio - nei mažiau, nei daugiau, tiksliai 8700 kv. km plotą, arba maždaug tiek, kiek pusantros buvusios Suvalkų gubernijos. Amerikiečiai rūpinasi jo tikros gamtos išvaizdos nekeisti ir kaip tik jos "netvarkyti". Tie dėdės Samo vaikai nepasirūpino netgi jo aptverti!

Tai gi riogso jame sniego viršūnėmis papuošti kalnai, kyšo grioviuose ir urvuose nepaliesi nuostabių mineralai, snaudžia niekuomet nematę kirvio miškai, auga ten medžiai, noksta, sens-ta, griūva ir iš po pūvančių stuobrių milžinų kiti vėl į padanges kyla. Niekieno neliečiami ganosi čia šimtais Amerikos bizonai, elniai, antilopės, kalnų avys; valkiojasi galybės kitų žvėrių ir žvėrelių; daugybė paukščių ir paukštelių, niekieno nepersėdijami nei baidomi, laisvai čionai veisiasi ir peri, žmonių visai nebijodami. Priešingai, daugumas tų laukinių gyvių ateina drąsiai prie žmonių, arba eina savo keliais, visai žmogaus nepaisydami. Ir taip yra ne tik Yellowstone ir kituose nacionaliniuose parkuose, bet daugely vietų ir miškuose. bei laukuose. Viena, ką tokiame parke žmogus padarė, tai, kad per įdomesnis vietas ištaisė kelius ir pastatė pastoges, kur lankytojai gali apsisotinti nakvynės arba pasimaitinti.

Be daugelio nuostabaus gražumo kalnų, klonių, miškų, didžiausia parko įdomybė -- tai geizeriai. Parke jų yra apie 800. Be to, čia dar yra karštų šaltinių, verdančio purvyno "puodų" garuojančiųjų ežerų.

Tik įvažiavę į parką, pasotino savo tuščius vidurius: buvome alkanai kaip vilkai. O pavalgčius bepigu ir apsidairyti, ir gamtos grožybėmis pasigėrėti. Buvo kuo gėrėtis. Čia statūs, pliki kalnai stūkso, čia vėl tamsūs miškai galingomis bangomis skęsta toluomoje, čia gilūs grioviai su kriokliais ir stačiomis raudonomis ir geltonomis sienomis; čia vėl tylus ežeras, o ten toli virš miškų garai kyla į padanges.

Pasileidome tad pirmyn parko gilumon ir pavakare apsisotino stovykloje miške prie pat Yellowstone ežero kranto. Šimtai automobilių ir palapinių marguliavo po medžiais. Kai kur džiūvo turistų pakabinti ant prastų virvių baltiniai, kai kur rūko gaminamos vakarienos dėmai. Netrukus ir mūsų dvi palapinės iškėlė aukštyt savo keturkampes viršūnes. Mūsų vienodai gražios naujos palapinės, paprastai simetriškai šalia gelsvos spalvos hudsono pastatytos, visur stovyklose traukė žmonių akį ir keldavo turistų pasigėrėjimą.

Nespėjome dar ištiesti savo lovų, kai išgirdome žmonių šauksmus ir bėginėjimą. Netrukus sužinojome ir priežastį: į stovyklą atėjęs rudas lokys pasižmonėti.

Priėjo jis prie vienos palapinės, apuko aplinkui, apuostė, pavartė snukiu pamestą pliką kaulą; toliau priėjo prie vieno automobilio, juokingai atsistojo ant užpakalinių kojų, -- pažiūrėjo, kas jame yra, ir nudūlino prie mėšlyno. Ten suradęs tinkamą sau kaulą, čia pat atsigulė, apkabino jį nagais ir ėmė doroti. Tuo tarpu minia sekė jį, džiaugėsi ir stebėjosi. Vaikai slėpėsi už tėvų, drąsesni suaparatais iš visų pusių apstojo ir fotografavo. Kiti, ypač, matyti, gudriausi, tik iš tolo, pro medžius, observavo girių poną. Kažkas atnešęs metė jam mėsos gabalą. Pasikėlė, paėmė mėsą ir ramiai suvalgė. Poto pakėlė savo snukį į viršų, pasižiūrėjo mažomis akytėmis į žmones ir, staugi pakilęs, pradėjo žengti į minią (matyti, norėjo apuostyti). Pamatė daugelį nugarų, kurios dūmė nuo lokio į visas puses... Ir kuo toliau, tuo greičiau.

Lokys sustojo, truputį nuste-bęs, pauostė visus iš tolo ir, matyti, pasigailėjęs, kad jam neteko šią dieną daugiau patirti dvikojų vaišingumo, pasuko ir graži žingsniu nulingavo į mišką.

Visą laiką, būdami Yellowstone parke, matėme daug linksmy susidūrimų su lokiais ir kitais laukiniais gyvuliais.

Taip, antrą rytą išgirdome mūsų kaimyną airį piktai murmant ir keikiant, Važiudamas į parką, jis pakely nusipirko sau gerą

kumpį ir kilogramą sviesto. Mat, jis žinojo, kad parke valgomieji daiktai yra labai brangūs ir ap-lamai sunku jų gauti. Naktį tuos skanėstus kartu su kitais daiktai, kaip paprastai, paliko automobily (uždaryti automobilį nebuvo papročio); o pats, žinoma, atsigulė savo palapinėje. Iš ryto nerado mašinoje nei kumpio, nei sviesto, nei pyrago. Tik prie automobilio ant žemės gražiai ap-grauztas kaulas, popierius, špagatas, na ir dar kažkas daugiau, kas aiškiai airiui parodė, kad čia ne kieno kito, tik lokio tą naktį būta. Ir kaip čia nekeikis ir ne-pyksti!

Kitą vakarą, apsisotję nakvoti jau kitoje parko vietoje, papasakojome apie tą atsitikimą vienam savo kaimynui. Tas buvo labai gudrus vyras ir iš pasakojimo tuoju padarė išvadą, kad valgomųjų daiktų naktį parke jokiu būdu negalima palikti automobilyje, o tuo labiau palapinėje. Palapinėje, be kumpio, dar gali ir kojų arba viso savo suvar-gusio kūno pasigesti. Tad jis mėsą, kurios turėjo ištekliaus gerą gabalą, sumanė apsaugoti tokiu būdu. Perrišęs virvę per gana aukštai kyšančią artimos pušies šaką, jis traukė virvę tol, kol mėsą atsidūrė prie pat šakos. Laisvą galą pririšo palapinėje prie lovos kojos. Jeigu lokys arba lūšis mėgintų jo mėsą nuo medžio nutraukti, turėtų tempti virvę, o jis tuomet parodytų vagiui, kas yra grobti svetimą turta.

Naktį išgirdau kažką tyliai žievę draskant ir šnypsčiant. Buvo aišku, kad lokys taisosi prie kaimyno pakabintos mėsos. Taip linksma pasidarė, jog neiš-kenčiau ir pažadinau žmoną, kad ir ji išgirstų. Iš pradžių gan ilgai ir aiškiai buvo girdėti, kaip lokys, lūpęs į medį, ten kažkaip triūšia. Iškišau iš palapinės galvą. Aplinkui ir mėsos savi-

ninko palapinėje tylu -- miega, tik tame medyje, ant kurios šakos pakabinta mėsa, kažkas krapšto-si ir matyti ten tarp šakų juoda didelė masė. Žmona, turinti gail-lingesnę už mane širdį, būtinai ragino tuoju žadinti mėsos savininką, kad gelbėtų savo tur-tą, tačiau aš nesutikau kelti triukšmo, nes, viena, gal lokiu nepasiseks mėsos pasiekti, o, antra, kad nežinia kam iš jų dviejų šią valandą mėsa reika-lingesnė -- žmogui ar lokiu. Pagaliau gudrus žmogus ir taip pabus, kai lokys mėsą norės neštis į mišką.

Staiga išgirdome -- traksti! ir kažkas sunkaus bumbtelėjo ant žemės. Tai šaka, neišlaikiu-si lokio, lūžo ir lokys nukrito. Laukėme, kad mūsų kaimynas pa-bus ir išpers lokiu kailį. Ir vis dėlto kaimyno palapinėje buvo visai tylu, pagaliau ir prie ano medžio irgi greitai viskas nu-tilo.

Iš ryto vaizdas toks: po pušim guli nulūžusi šaka. Prie jos virvė su kilpa, į kurią vakar vaka-re buvo įsprausta mėsa. Tik mėsos nė ženklo. Vien tik volio-gas popierius, į kurį buvo mėsa įvyniota.

Ar reikia dar kalbėti, kad mūsų kaimynas, pamatęs tokį regi-nį, nesigailėjo visiems lokiams gražių žodelių?

Netoliese nuo mūsų stovyklos buvo miškas, pilnas uolų ir iš-laužų. Bebraidžiodamas po tą mišką, įlindau į tamsų tanku-myną, iš kur buvo puikus reginys į uolotą aikštę. Sėdau po medžių ir ėmiau piešti. Miško prietema ir tankumyno tyla vertė lyg ir gąsčiotis, ir aš kartų bepiešdamas apsidairiau aplink save. Bet prietemoje aplink buvo matyti tik stori išpuštusieji med-žių stuobriai ir samanosis ap-augę akmenys. Jokio gyvo daikto. (Tęsinys kitam numeryje)

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MIDWEST MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St. Marquette Parke
SAV. J. JANUSAITIS ir J. MAŽEIKA
Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!
TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1 ASBACH URALT	5ths	\$4.95
2 BISQUIT 3 star Cognac ..	5ths	\$4.98
3 MARTELL 3 star Cognac	5ths	\$5.39
4 METAXA graikų brendy	5ths nuo	\$5.75
5 WHITE HORSE SCOTCH whisky	5ths	\$4.98
6 SKAIDRIOJI 80°	5ths	\$2.95
7 CHERRY, BLACKBERRY, PEACH, APRICOT importuoti		
prancūzų likerai	5ths	\$2.98
8 BORDEAUX pranc. vynas	5ths	\$0.98

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kanomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

M O K A M E

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

LIETUVISKI SCRIAI, JUODA DUONA. AUKSČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI. DESROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.
Telephone: TWaining 4-8087

Prekes siunčiame ir per pašta.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠI KUPONĄ

Prašau atsiųsti Nurodykit prekę

Nurodykit adresą: Name

No. Street City State

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.
Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinė kolegija sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Vanagai ir melas iš anapus

Praėjusiais metais Lietuvoje rusų buvo išleista knyga "Vanagai iš anapus". Prieš tai, dar 1959 m., kiek kitaip rašant, tos knygos medžiaga buvo spausdinama "Tiesoje" ir "Sovietskaja Litva". Teko tada skaityti ir stebėtis, kaip esam įpratę sakyti, "melavimui per akis". Bet tada to melo dar buvo kiek mažiau. O kai jau nutarė tą visą medžiagą sudėti į knygą, tai ji dar praėjo per kelias rankas. Ir visos tos komunistinės rankos, keikdamos vakariečius ir lietuvių patriotas, vis šį tą meluojančio, o dažnai pikčiausiais žodžiais keikiančio, įrašė. Taigi ir išėjo melas, besiveržias per krantus.

Bet užtat, kaip man rašė bičiulis iš Vilniaus: "Toji knyga mums kiek plačiau praplešė akis. Sužinojom, kad buvo šis tas čia permetama. Ir įsitikinom, jei bus rimto reikalo, ir vėl bus permetama. O keikimai, niekinimas... įpratę esam jų klausyti. Ir visi žinom, kam jie priklauso".

Tą knygą — "Vanagai iš anapus" yra parašę trys autoriai: M. Chienas, K. Šmigelskis ir E. Udukis. Visi trys, mūsų žinomis, saugumo įstaigų darbuotojai, nors įžangoje rašė, kad su toms įstaigoms tik bendradarbiavę, tą "dokumentinę" knygą rašant.

Toji knyga — "Vanagai iš anapus", daugiausia pasvėsta Juozo Lukšos — Daumanto — Skrajūno ir Julijono Butėno atminčiai. Tik žinoma, pagal visą komunistinį žodyną — gerai parinktais žodžiais pastoviai keikiant.

Viena tik galim pasakyti, kad ir šioj knygoj yra šiek tiek teisybės. O toji teisybė ta, kad Juozas Lukša ir Julijonas Butėnas iš Vakarų buvo nuvykę į Lietuvą. Taip pat, kad abu iš jų, drauge su kitais laisvės kovotojais, mirė didvyrio mirtimi. Abu buvo išduoti. Julijonas Butėnas, apsuptas stiprių jėgų, nusinuodijo, o Juozas Lukša tokių pat jėgų buvo nušautas. Taip pat tiesa, kad rusai juos abu būtinai norėjo gyvus paimti, bet to negalėjo padaryti.

Visa kita, kaip J. Lukšos prasiveržimas į Vakarus, vėliau jo pasirošimas grįžimui, o taip pat Julijono Butėno vykimas į Lietuvą, yra komunistinės istorijos padaras. O jau judviejų baisumui pavaizduoti net reikia tokios pasakos, kad jie net piuklų per pusę piaudivo komunistinius veikėjus. Ir sugalvok, tu man, tokią istoriją. O gal ji paimta iš NKVD ilgos praktikos?

Man buvo įdomu, kadangi dirbant pogrindyje, teko būti vienu iš tuometinio VLIKo organizatorių, kaip jie tą organizaciją aptaria. Knygoje "Vanagai iš anapus" apie VLIKą taip rašo: "Viena iš lietuviškų buržuazinių nacionalistų organizacijų. Ji susikūrė hitlerinės okupacijos pabaigoje. Lietuvoje ši "organizacija" jungė sau lę buvusių smetoninių politikierių. Pabėgę drauge su okupantais, tie patys politikieriai, siekdami savanaudiškų tikslų, atkūrė šią "organizaciją" Vakarų Vokietijoje. Jos vadeivos talkininkavo hitlerininkams, o po karo parsidavė Amerikos žvalgybai".

Taigi jau vien iš šios citatos galima spręsti apie šios knygos dokumentinę vertę, nes ji taip vadinama. Man šiuo atveju buvo dar įdomu patirti sakysim, ar apie buvusį VLIKą jie ir visur kitur rašo, kaip apie hitlerininkų talkos organizaciją.

Antroje, panašioje "dokumentinėje" knygoje, pavadintoje "SS tarnyboje", apie tada veikusį VLIKą štai kaip rašo: "VLIK — Vyriausias Lietuvos išlaisvinimo komitetas — nacionalistų organizacija, įsteigta dar okupacijos metu koordinuoti visų buržuazinių politinių partijų bei organizacijų antitarybinei veiklai, orientavosi į amerikiečių ir anglų imperialistus, tačiau bendradarbiavo su hitlerininkais iki pastarųjų žlugimo kovoje prieš Tarybų Lietuvos išlaisvinimą ir tarybinės santvarkos atkūrimą".

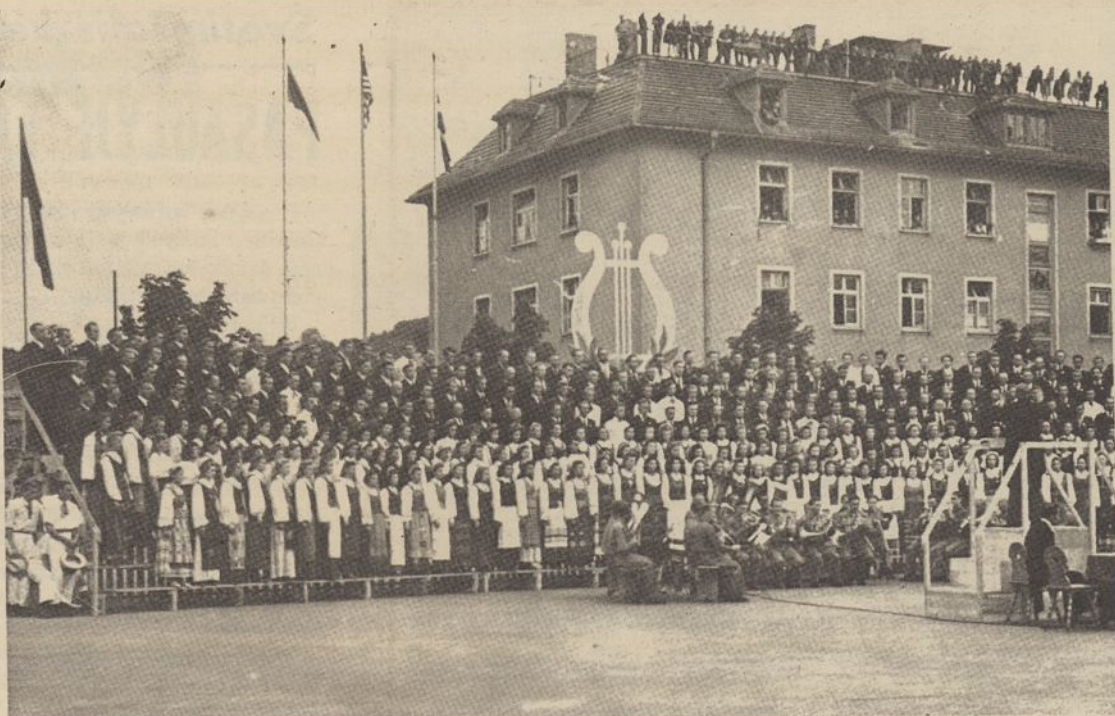
Čia jau kiek kitaip nusakyta, bet į pabaigą visiškai vienodai užrieta. Ir užrieta vienodai, kaip ir meluojant apie vanagus.

B. G.

Juozas Lukša -- Daumantas, prasiveržęs pro geležinę uždangą ir atvykęs į Vakarų Vokietiją buvusį VLIKo įstaigą, kalbasi su pažįstamais.

B. Gaidžiūno nuotrauka

TAI BUVO DAR NESENI... Pirmoji po karo lietuvių dainų šventė Wuerzburgėje, Vokietijoje, sutraukė ne tik daug dainininkų, bet ir žiūrovų, kurių dalis net nuo stogo klausėsi skambančių dainų.

PASIKALBĖJIMAS SU DETROITO LIETUVIAIS

K. JURGUTIS

DABAR LAIKAS PRADĖTI RUOSTIS MINEJIMUI

Nors greitkelio vairuodamas mašiną su kiškiais lenktyniauju, bet daug būtu mielau dviračiu, vežėdėmis ar rogutėmis Lietuvos vieškeliais nuo kalnelio ant kalnelio nardyti. Nors čia pilna visokių gėrybių ir jos visos prieinamos, bet Lietuvos duonos plutelė ir šaltinėlio vandens stiklinė daugiau pasotintų ir atgaivintų. Nors ir čia šviečia ir šildo ta pati saulė, bet Lietu-

DU LIETUVIAI DAKTARAI
"INFORMUOJA"

Du lietuviai daktarai ne tik mane, bet ir daugelį kitų labai nustebino savo pareiškimais, labai prasilenkiančiais su tiesa. Tik stebiuos, kad į jų tuos pareiškimus kol kas niekas rimtai nereaguoja. Tiesa, Naujienose iš Dr. Z. Danilevičiaus buvo pasisaipta. Bet verta buvo dar didesnės pylos.

Dr. Z. Danilevičius buvo iškviestas į Washingtoną liudyti viešam apklausinėjime apie sumanymą teikti medicinos pagalbą seno amžiaus žmonėms. Ir jis, nežinia ką atstovaujantis, ar tik save, ar visus lietuvių gydytojus, pareiškė, kad socializuota medicina Lietuvoje buvo atėmusi teisę ligoniams pasirinkti gydytoją, suburokratino medicinos praktiką ir sumenkino gydymo sėkmingumą. Net buvę taip, kad daktarui buvo svarbiau priklausymas partijai, negu jo gabumai ir savo profesijos žinojimas.

Būtų labai gerai, kad jei tokie Dr. Z. Danilevičiaus teigimai čia yra netikslūs, kad jis pats juos pataisytų. Bet jei jis taip teigė, tai matyti, kad Dr. Z. Danilevičiaus užsima šmeižtais ir niekinimu Lietuvos nepriklausomo gyvenimo. Būtų taip pat gerai, kaip savo laiku atsiliepė teisininkai, kad šiuo atsitikimu atsilieptų ir organizuoti lietuvių gydytojai. Tokių kaltinimų, kokių nėra buvę, ir dar valdžios pareigūnams perdavimas, yra labai rimtas prasikaltimas.

Antras daktaras -- prof. J. Meškauskas, kaip Drauge J. Vaičiūnas rašė ir prie tokių teigimų klausukus padėjo, Lietuvos Fronto Bičiulių stovykloje "aiškino", kad Lietuvos Universitetas buvo nepalankus katalikiškoms idėjoms. O man atrodo kad buvo net per daug palankus, jei Universitete leido veikti beveik autonomiškam teologijos-filosofijos labai jau katalikiškam fakultetui.

K. PRANULIS,
Chicago

voje ji daug malonesnė ir meilesnė. O tos ošiančios girios, paukščių giesmės, sesulių dainos pačią širdį gniaužo ir, rodos, norėtum su Adomu Mickevičium sušukti: "Lietuva, mano šalele gimtoji, tas tik tave supras, kad tu sveikatą atstoji, kas jau tavęs neteko".

Taip, bedūmuojant šios besibaigiančios vasaros vakarą, mintyse, tartum per prizmę, prabėga pro akis mūsų tautos istorijos filma. Ji didi ir liūdna, kilni ir nužeminta, besišypsanti ir vai-tojanti. Rodos, regiu Lietuvos raitelį besigiriantį žirgą Juodojį Jūrą, — Algirdą, žvinginantį kardu į Maskvos vartus, — Vytautą, skraidantį tarp savo pulkų, motulę prie ratelio, vaikutį rašto bemokančią. Tartum milžinai, iškyla Valančiaus, Daukanto, Kudirkos, Basanavičiaus, Maironio, Vaižganto ir Lietuvos Tarybos, pasirašiusios Vasario 16-os dienos Lietuvos Nepriklausomybės nutarimą, 20 vyrų paveikslai. Tie 20 vyrų, dėdami savo parasus, esant krašte svetimoms karinėms jėgoms, skelbdami pasauliui Lietuvos Nepriklausomybę ir žėrdami tautai laisvės spindulius, atliko nepaprastai drąsų ir rizikingą žygį.

Pasaulis pamatė lietuvių tautos laisvės troškimą, kai tūkstančiai savanorių rinkosi į pulkus dėl tautos laisvės kovoti, kai tautos sūnūs ir dukros, kaip kregždės lizdelius, šoko nepriklausomybės rūmą lipdyti.

Pražydo Lietuva, tartum rožės žiedas ir susilygino su tomis tautomis, kurios šimtmečius laisvę džiaugėsi. Deja, tas gražiai suklestėjęs lietuvių tautos laisvės žiedas žiauriųjų maskolių šandie žiauriai sumindytas, ir kultūringas lietuvis priverstas tempti vergijos pančius. Visa, kas lietuviu

širdžiai švenčiausia, yra sumniekinta. Net nežinomojo kario paminklas ir kapas išardytas. Tačiau laisvės troškimo žiaurusis maskolius per šimtą metų nepajėgė ir šandie nepajėgs išrauti iš lietuvių širdies.

Tik gaila, kad mes, išsi-blaškę po visus žemės rutulio kampus, o ypač JAV atsidūrę, pradedame sirgti tautinės anemijos ir apatiškos liga. Apsiribosiu tik Detroito lietuvių kolonija. Čia birželio baisiųjų įvykių minėjimų išvakarėse rengiami kartūnų baliai, o į minėjimus, kur kviečiamas gubernatorius, kongreso atstovai, miesto galva kalbėti, susirenka ant pirštų suskaitoma "minia" jų kalbų išklausyti. Panašiai šiemet įvyko ir pavergtųjų tautų savaitės minėjime, kur dalyvavo savanoriai-kūrėjai ir Dariaus-Girėno klubo vyrai su savo vėliavomis, sudarydami devynių asmenų "būrį". Puiki pavergtos tautos reprezentacija! Puikesnės ir būti negali!

Į Vasario 16-sios minėjimus susirenkama daugiau, nes maždaug prieš mėnesį per spaudą, radiją, bažnyčias ir įvairiais atsisaukimais raginama minėjime dalyvauti. Tačiau ir čia kiekvienais metais susirenkama mažiau. Kodėl? Manau, kad viena iš priežasčių yra tautinė anemija ir apatiška (emigrantinė) liga, o gal svarbiausia priežastis yra ta, kad pačiam minėjimui suteikiamas kitas tikslas — piniginė rinkliava. Juk čia nėra jokia paslaptis, kad Vasario 16-sios minėjime pats svarbiausias minėjimo programos punktas ir tikslas yra aukų rinkimas, o meninei minėjimo programai neteikiama jokios reikšmės. O tai ir yra didžiausia organizatorių klaida.

Ne piniginėmis rinkliavomis išlaikysime nenutautu-

Julijonas Butėnas (dešinėje) Eltos įstaigoje Vakarų Vokietijoje 1948 metais, su savo bičiuliu V. Vaitekūnu peržiūri naujausią spaudą.

B. Gaidžiūno nuotrauka

ŠYPSENOS

— ☆ ☆ ☆ —

SKOTAS Mac Kenzie, turėdamas geras informacijas, arklių lenktynėse dėjo dolerį už vieną arklį. Laimėi, arklys laimėjo ir Mac Kenzie nuskubėjo prie kasos atsiimti laimikio.

Kasininkas jam išmokėjo dešimt banknotų po 1 dolerį. Mac Kenzie kiekvieną banknotą pradėjo atidžiai apžiūrėti. Kadangi užpakaly žmonės nerimavo, kasininkas paklausė:

--Ar jūs manote, kad aš jums įdaviau netikrus banknotus?

--Ne, aš tik norėjau įsitikinti, kad banknotas, kurį jums pirma daviau, nebūtų tarp laimėtųjų!...

JŪRININKAS prašo draugo paaiškinti, ką reiškia žodis bigamija.

--Bigamija reiškia, kai jūrininkas viename uoste turi dvi žmonas...

VIENAS škotas įlėjęs į barą užsisakė "scotch". Bet kai patarnautojas jam padavė stiklinuką, jis paprašė:

--Aš persigalvojau, duokit man alaus.

Patarnautojas nusinešęs stiklinuką su "scotch", padavė alų, kurį škotas išgėrė ir pasirodė išeiti.

--Atsiprašau, -- kreipėsi tarnautojas, -- jūs užmiršote užmokėti už alų.

--Aš žinau, bet jūs man jį davėte vietoj "scotch".

--Tačiau jūs ir už "scotch" neužmokėjote.

--Aišku, nes aš jo negėriau!...

Ir škotas išėjo pro duris.

VIENAS vyras užėjo į restoraną pavalgyti, bet veltui ieškojo vietos atsisėsti prie stalo. Visos buvo užimtos. Tik prie vieno stalo, pamatęs valgant storulį, paklausė, ar jis galys prisėsti.

--Ne, -- atsakė anas pilna burna, nepakeldamas galvos nuo lėkštės, -- aš mėgstu visad valgyti vienas.

Vyras pasižiūrėjo į storulio lėkštę, kurioj gulėjo marinuota veršio galva.

--Tad kodėl šiandien pietaujate dviese?...

sį savo jaunimą ir įsigysime prietelių savo tautinei kovai vesti, bet kultūriniais ir meniniais pasireiškimais. Poras eilėraščių ir šešios mergaičių choro dainelės (tokia buvo šių metų Vasario 16-os minėjimo programa) pakaktų kokiam banketui, bet ne Vasario 16-os minėjimui. Nors eilėraščiai padeklamuoti vykusiai ir choras pasirinktas dainelės išplėdė sklandžiai ir be prie-kaištų, bet žymiausias mūsų tautos prisikėlimo įvykiui atžymėti, tokia meninė programa yra labai maža. Žinoma, čia nėra kaltė tų, kurie tą programą atliko. Ypačiai pagarba priklausomok. S. Šližiui, kuris mergaičių chorui nuo įsisteigimo dienos be pertraukos vadovauja ir aukoja poilsio valandas, burdamas jaunąsias jėgas pamilti lietuvišką dainą. Tačiau didelė atsakomybė krinta Vasario 16-os minėjimo organizatoriams — Detroito Lietuvių Organizacijų Centro Valdybai, kuri nesugeba suorganizuoti visų vietinių meninių pajėgų, kurių čia nestokoja. Turime aktorių, Tautinių šokių grupę "Šilainę", kuri daug laurų nusiskynė ir tarptautiniuose pasirodymuose, turime šv. Antano parapijos bažnytinį chorą, šv. Apvaizdos bažnytinį chorą, turime menininkų, sportininkų, literatų. O kur

(Nukelta į 4 psl.)

GELGAUDIŠKIS ŠIANDIEN... Vaikų prieglaudą, įrengta buvusiam dvare.

Gelgaudiškio plytinė ir čerpių fabrikas. Toliau matosi miestelio dalis ir Nemunas.

DOLERIAI IR CENTAI

K. GAIDŽIŪNAS

Naujų automobilių modelių paslaptį išlaikymas

Kiekvienais metais, maždaug šiuo laiku, automobilių gamintojai paskelbia specialias spaudos konferencijas, į kurias yra pakviestai žurnalistai, rašą automobilių klausimais. Šiose konferencijose yra naujų automobilių parodos. Dažnai atvejais žurnalistai gauna progos pažinti ir išbandyti naujosios modelius.

Šios automobilių pramonės spaudos konferencijos įvyksta tik su viena sąlyga: žurnalistai neturi teisės paskelbti matytų ir girdėtų informacijų iki automobilių gamintojų nustatytos datos. Tada, per visą Ameriką, tuo pačiu laiku pasirodo naujų automobilių nuotraukos ir įvairūs duomenys.

DABAR LAIKAS...

(Atkelta iš 3 psl.)

mūsų jaunimas — studentija, nuo kurių užtraukto "t r a m bambulio" medžiai linksta? Ar nebūtų įdomu ir įvairu, kad aktoriai duotų scenos vaizdėlį, pasirodytų mergaičių, šv. Antano parapijos choras, šokių grupė, studentai, skautai, ateitininkai, sportininkai ir pagaliau visi chorai kartu? Visi būtų įtraukti į darbą ir engtusi, kaip gražiau pasirodyti! Nereikėtų apsiriboti minėjimo dieną ir savo parapijinėmis bažnyčiomis. Tą dieną turėtų susirinkti visi lietuviai į vieną iš didžiausių Detroito bažnyčių, pasirodydami viešumai su savo organizacijomis ir didžiuliu jungtiniu choru.

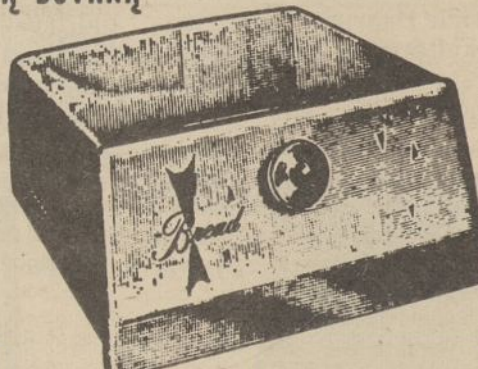
Jei Organizacijų Centras iki šiol nepajėgė ir nesistengė suburti į Vasario 16-os minėjimus visų meninių pajėgų, tai tą darbo turėtų imtis Lietuvių Bendruomenės apylinkė. Vasario 16-os minėjimui reikėtų pradėti rengtis šiandien, nes chorų ir kitų meninių pajėgų pasirengimui reikia ne savaitę, o mėnesių.

dovanos

taupytojams

PADĖJUS \$500.00 AR DAUGIAU
DUODAME ŠIĄ DOVANĄ

KAS DU MEN.
DUODAMOS
VIS NAUJOS
DOVANOS.

5 1/4%

mokamo už
ligalikes
taupmonas!

DARBO VALANDOS:
pirm. 9 iki 5 v. v.
antr. 9 iki 5 v. v.
trečiad. — uždaryta
ketv. 9 iki 5 v. v.
penkt. 9 iki 5 v. v.
šešt. 9 iki 1 v. p. p.

JOSEPH F. GRIBAUŠKAS, vadovas

ST. ANTHONY SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL./BI 2-1397, TO 3-8131

Svetimšalis keliauja po Sovietiją (3)

PASAULYJE LABIAUSIAI ATSLIKĘS ŽEMĖS ŪKIS

Prancūzų žurnalistas Raymond Cartier, lankydamsis Ukrainoje pažino antrąjį akmenuką sovietų batuose: žemės ūkį.

Iš senų laikų garsi Ukraina kaip žemės ūkio aruodas, 1911 metais į Europą eksportavusi 80 milijonų centnerių kviečių, 86 milijonus centnerių rugių, 24 milijonus centnerių avių ir 24 mil. cent. kukurūzų. Penkiasdešimčiai metų praėjus, kada žemės ūkis naudojasi milžiniška technikos pažanga ir mechanizacija, Ukraina pergyvena žemės ūkio krizę.

Štai ką pats Chruščiovas pasakė šiais metais sausio 17 partijos susirinkime:

"Draugai ukrainiečiai, aš jums primenu 1948 metus... Jūsų laukiai sunaikinti sausros ir smėlio audrų... Jūsų žemės ūkio įrankiai sunaikinti... Jūsų kolektyviniai ūkiai pergyvena sunkumus... Jūs turite tik prakaitą... Ir tačiau tais metais jūs davėte valstybei 613 milijonų pudų (apie 200 milijonų centnerių) grūdų... Praėjusiais metais su 115,000 traktoriais, vietoj 14,000, su 19,500 kuliomom mašinom, vietoj nulius, jūs valstybei pristatėte tik 358 milijonus pudų... Kas atsitiko?... Ką jūs padarėte?..."

Taip, kas atsitiko? Raymond Cartier būtų brangiai užmokėjęs, kad galėtų sužinoti paslaptį Ukrainos žemės ūkio krizės.

Lankantis Kijeve jo didžiausias noras buvo aplankyti kolchozus ar sovchozus. Bet visur jis atsimuše kaip į mūrą.

--Žemė dabar padengta sniegu ir jūs nieko nematysite!-- sakė jam sovietų įstaigose.

--Aš pamatysiu, kaip ūkininkai ruošiasi pavasario darbams. Aš pamatysiu, kaip jie augina gyvulius žiemos metu, -- bandė jiems aiškinti Cartier.

--Bet iš Kijevo reikia labai toli važiuoti, kad pamatytum kolchozus. Jie toli nuo miesto. Per vieną dieną jūs nespėsite suvažinėti.

--Aš galiu ten permiegoti, jei reikės.

--Keliai šiuo metu sunkiai pravažiuojami. Jei jūs norite susipažinti su žemės ūkiu, šiuo metu Kijeve mes turime puikų žemės ūkio parodą. Jūs jį sužinosite daugiau, negu lankydami kolchozus. Mes priskirsime jums specialistus, jei norite.

--Aš jau mačiau žemės ūkio parodą Maskvoje, kurią man aprodė viena moteris agronomė ir kuri man pasakė, kad prancūzai irgi išmoko auginti javus. Ji buvo tvirtai įsitikinusi, kad tik vieni rusai moka auginti javus.

--Tai mes jus palydėsime į Ukrainos žemės ūkio planifikacijos institutą, kur specialistai atsakys į jūsų klausimus. Bet kolchozus pamatyti, žinote, šiuo metu, kai žemė padengta sniegu, nėra prasmės.

Čia turime pažymėti, kad Cartier lankėsi Ukrainoje žiemos metu.

Galutiniai jis davėsi nuvedamas į planifikacijos institutą. Specialistai pasirodė esą du valdininkai, kurie mažai ką nusimanė žemės ūkio klausimuose, bet jie padarė ilgą pranešimą, apie sovietų padarytą pažangą žemės ūkyje, vengdami minėti skaičius.

Cartier jų trumpai drūtai paklausė, kodėl Ukrainoje žemės ūkis pergyvena krizę, kai Vakaruose, priešingai, jaučiamas žemės ūkio gaminių perteklius.

Atsakymas buvo toks: --Pas jus yra daug bedarbių, kurie miršta badu, nes neturi lėšų nusipirkti žemės ūkio produktų...

Paskui jie pradėjo dėstyti, kad Ukraina per karą smarkiai nukentėjo, kad ją palietė nepalankios oro sąlygos.

--Tad jūs nepriimate Chruščiovo kaltinimus, kad derlius buvo išvogtas, kad bloga yra ūkių administracija?

Abu rusai tuoj pasitaisė ir pasakė, kad Chruščiovas žinojo ką sakąs ir mokės atstatyti padėtį, nubausdamas kaltuosius.

Kalba tuoj buvo pertraukta, nes ji pasidarė labai nemaloni rusams.

Jei Reymondui Cartier vėliau leido aplankyti kolchozus kitose srityse, kodėl jam neleido Ukrainoje? Dėl to, kad Ukraina yra

sovietų žemės ūkio krizės centru.

Kas charakteringa, kad ši žemės ūkio krizė Sovietijoje vystosi tuo metu, kai sovietai didžiausią pasiekę didelę pažangą technikos srityje.

Dar prieš karą sovietai gyresiai padaryta pažanga ir atradimai žemės ūkio srityje. 1953 metais Malenkovas, pakeisdamas Staliną, pareiškė, kad žemės ūkio problema Sovietijoje galutinai išspręsta. Po kelių savaitių jo konkurentas Chruščiovas nustebo pasaulį atidengdamas, kad Sovietija trisdešimt šešiais metais savo egzistencijos turėjo mažiau pieną duodančių karvių, negu caristinė Rusija. Bet Chruščiovas po kritikos pasidarė irgi poetiškas ir 1958 metais atšventė patį didžiausią istorijoje derlių. Paskui, 1960 metų pradžioje, jis pareiškė: "Siemietinis derlius bus didesnis už ankstyvesnius". Bet amerikiečių ekspertai geriau buvo painformuoti, negu Chruščiovas. Jų pranešimas sakė, kad sovietų žemės ūkis aliamuojančio padėtyje.

Po trijų mėnesių Chruščiovas patvirtino jų analizę, išvaikydamas iš ministerijų kai kuriuos valdininkus, kuriuos laikė atsakingais dėl krizės ir pradėjo kelią po savo imperiją, stengdamasis žmones pamokyti, kaip sėti javus, kaip tręšti žemę, kad būtų didesnis derlius...

Numatytas planas buvo sumazintas. Jei 1956 metais planas numatė 180 milijonų tonų javų derlių 1960 metais, tai 1958 metų planas 1965 metams numatė tik 164 milijonų tonų, ir 1960 metais buvo pasitenkinta 153 milijonais... Bet iš Chruščiovo kalbos aišku, kad derlius neviršijo 132 milijonų tonų. Atmetus sugedusius javus, tai 1960 metais sovietų derlius galėjo būti nedidesnis kaip 105 ar 110 milijonų tonų gerų javų. O tų javų vos užtenka išmaitinti 216

milijonų žmonių valstybei.

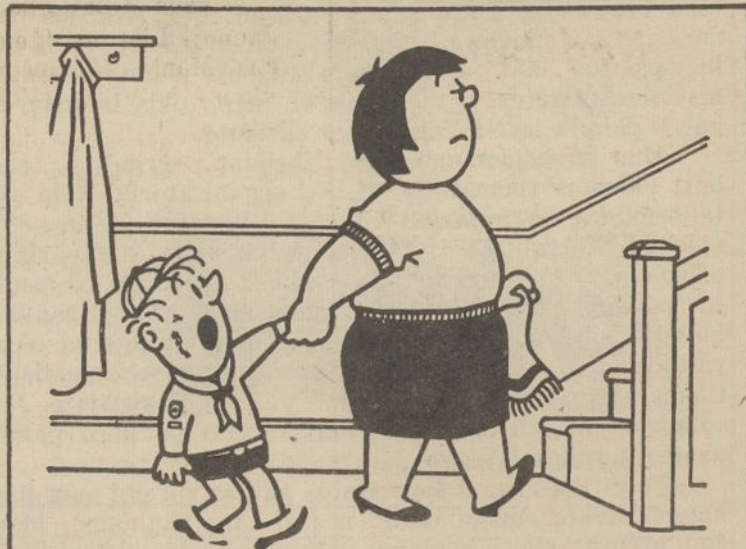
Čia ir matyti to derliaus tikrosios pasekmės. Tuo metu, kai sovietai ruošiasi pasiekti mėnui, Maskvoje trūksta maisto. Aišku, ne Inturisto išlaikomose restoranuose, kur turistams stengiamasi parodyti, kad nieko netrūksta, bet valstybinėse krautuvėse.

Iš šūkio "Cuba, da; Yankees, niet" žmonės padarė naują šūkį: "Cuba, da; maslo (sviesto) niet". Ir su tuo šūkiu Odesoje laivų krovėjai atsisakė pakrauti maistą į laivus, kuris buvo skirtas Castrui.

Sovietijos žemės ūkis, nežiūrint visos pažangos technikoje, yra labai atsilikęs.

Maskvoje, kai anoji moteris agronomė, po propagandinių kalbų Carterui, minutę nutilo atgauti kvapą, jis pasinaudojo proga paklausti jos, koks yra vidutinis javų derlius Sovietijoje. Atsakymas buvo 22 centneriai iš hektaro. Kijeve į panašų klausimą gavo atsakymą: 36 centneriai. Bet iš duomenų matyti, kad Sovietijoje derlius būna nedidesnis kaip 18 centnerių, o Ukrainoje 30. Tai yra 2 ar 4 kartus mažesnis negu Vakaruose.

Ir tai dar ne visas. Tie rezultatai pasiekiami tokiose sąlygose, kokias sunku įsivaizduoti vakariečiui ūkininkui. Jų žemės ūkis prilygsta neišsivysčiusių kraštų ūkiui. Nežiūrint didelio skaičiaus traktorių, kulių mašinų, Sovietijoje dar 40% žmonių dirba žemę, kai Vakaruose 25%, o Amerikoje tik 11%. Ir rezultatas: sovietų ūkininkas pagamina mažiau maisto per vieną savaitę, negu amerikietis ūkininkas per vieną dieną. Išvado sovietų žemės ūkio gaminy yra pats brangiausias pasaulyje.

--Mama, aš negaliu eiti gulti, nes šiandien dar nepadariau gero darbo! -- sako geras vilkiukas.

Cosmos Parcels Express Corp.

(Licensed by Intourist)

PASKUBINA Jūsų SIUNTINIUS Jūsų DRAUGAMS
IR GIMINĖMS Į BET KURIĄ SSSR DALI.
SIUNTINIAI APDRAUSTI • PRISTATYMAS GARANTUOTAS • GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

Visuose mūsų skyriuose Jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškams ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite negu pirkdami kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams, pigiau negu bet kur kitur. Dėl nemokamų kainoraščių ir papildomų informacijų rašykite ar aplankykite jums artimiausį mūsų skyrių:

NEW YORK 2, N. Y., 39 — 2nd Avenue — Tel. AL 4-5456
BROOKLYN 21, N. Y., 506 Wilson Ave. — Tel. HY 1-5290
BROOKLYN 7, N. Y., 600 Sutter Avenue — Tel. DI 5-8808
LAKEWOOD, N. J., 126 — 4th Street — Tel. FO 3-8569
PATERSON 1, N. J., 99 Main Street — Tel. MU 4-4619
NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street — Tel. LO 2-1446
PITTSBURGH 3, Pa., 1015 E. Carson St. — Tel. HU 1-2750
WORCESTER, Mass., 174 Millbury St. — Tel. SW 8-2868
HAMTRAMCK, Mich., 11333 Jos. Campau — Tel. TO 7-1575

CLEVELAND 13, Ohio, 2683 W. 14th St. — Tel. TO 1-1068
CHICAGO 22, Ill., 2222 W. Chicago Ave. — Tel. BR 8-6966
CHICAGO 29, Ill., 2439 W. 69th Street — Tel. WA 5-2737
LOS ANGELES 22, Cal., 960 So. Atlantic Blvd. — Tel. AN 1-2994

SAN FRANCISCO, Cal., 2076 Sutter St. — Tel. FI 6-1571
NEWARK 3, N. J., 428 Springfield Ave. — Tel. BI 3-1797
PHILADELPHIA 23, Pa., 530 W. Girard Ave. — Tel. WA 2-4035

WATERBURY, Conn., 6 John St. — Tel. PLaza 6-6766
GRAND RAPIDS, Mich., 606 Bridge St. N.W. — Tel. GL 8-2256

PASSAIC, N. J., 176 Market Street — Tel. GR 2-6287
DETROIT, Mich., 7300 Michigan Ave. — Tel. VI 1-5355
ATHOL, Mass., 61 Mt Pleasant St. — Tel. CH 9-6245
VINELAND, N. J., West Landis Ave., Greek Orthodox Club Blvd.

Šis skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais.

Filisteriams susirenkant

Prieš aštuonerius metus tautinis Korp! Neo-Lithuania medis, persodintas svetimon žemėn, Jungtinių Amerikos Valstybių dirvon, prigijo ir auga. Nėra dvejo-

ANTANAS DIRŽYS

Taip pat spontaniška pagalba priklauso ir visiems tiems, kurie buvo valdybų

Pirmajame po karo tautinių korporacijų atstovų pasitarime, svarstant korporacijų atgaivimą tremtyje. Iš kairės: A. Diržys, St. Vyckintas, M. Valiukėnas, ir A. Augustinavičienė.

B. Gaidžiūno nuotrauka

nių bet kuriam iš mūsų, kad šio, geros sėkmės darbo sumanytojai ir vykdytojai, turi gražių nuopelnų, idėjų ir Korporaciją savo protinį ir moralinį kapitalą. Pirmon eilėn tenka pagarbos žodžiu prisiminti filisterius Vytautą Abraitį, Dr. Eugenijų Noaką, Povilą Ališauską ir Mečį Valiukėną, kurie ta pačia eile, buvo pirmininkai, o jų paskutinytis, M. Valiukėnas yra ir dabar tautinio akademinio jaunimo prišakyje ir veda Korporaciją į naują barą, į naujus užsimojimus.

KITI RAŠO

Kad būtum vyras...

Juozas Bakšys, iš Worcesterio, Mass., šiais metais buvo Lietuvoje. Grįžęs, kaip sąžinę turįs žmogus, Worcester Telegram reporteriui papasakojo savo įspūdžius. Tų įspūdžių santrauką buvome ir mes paskelbę Dirvoje.

J. Bakšys savo įspūdžiais gerokai pabardė akis visiems komunistiniams melagiams. Berilgokai teko laukti, kol jie atsiliepė. Atsiliepė pats Rėjus Mizaras "Laisvėje". Ir atsilieptikrai originaliai, kaip jiems ir pridera, Girdi, parašyk įspūdžius mums ir suminėk visus tuos lietuvius, kurie negalėdami išgyventi turi vogti. Bet, geriau bus, jei duosim žodį pačiam R. Mizarai. Jis rašo:

"Mano žodis J. Bakšiui: Juozai, ar nebūtų gerai, jei pats parašytume savo kelionės įspūdžius "Laisvei". Bet mes norime, kad parašytume faktiškai; jeigu sakai, kad visi Lietuvos žmonės yra vagys, tai suminėk nors desėtką tokių vagių vardų ir pavardžių, parodydamas, ką jie pavogė, kiek pavogė, kur pavogė, nuo ko pavogė. Bet, sakau: parašyk su įrodymais. Už tai būsi vyras!"

Ir jei J. Bakšys tas pavardes surašytų, kaip pageidauja R. Mizaras, tai iš jų visų jis labai greit gautų pasveikinimus iš anapus Uralo ar kurių kitų trėmimo vietų. Taigi R. Mizaras žino ko nori.

7 skirtumai

(Galvosūkio sprendimas)

1. Nesutampa drugelio skridimo kelias.
2. Vienas trijų medžių žalmų yra dviejų dalių.
3. Medžiotojo kaklaraištis paslėptas po atlapais.
4. Medžiotojo dešiniojo kojos pėda pakelta.
5. Nešėjas pirmyn atstotęs dešinę koją.
6. Arklys kairėje palinkęs pirmyn.
7. Didžiojo medžio šaka nuplauka.

nariais ar kitose pareigose, ar tiesiog asmenine iniciatyva rėmė pirmininkų pastangas.

Tų visų minėtųjų asmenų didysis nuopelnas yra tas, kad jie suburdami senuo-

grindu, šaukiamam filisterių suvažiavime, įvykstančiam rugsėjo 2 d., netoli Clevelando.

Šio suvažiavimo proga labai dera prisiminti, kad Korp! Neo-Lithuania savo beveik 40-ties metų bėgyje labai gerai derino du priešingus pradus, dvi kontraversijas: logiką ir impulsą. Jei logika yra protavimo norma ir ji gimsta mūsų galvose, tai impulsas yra grynai jausmo gaminytis ir jis eina iš širdies.

Korporacijos gyvenimas, tiek Lietuvoje nepriklausomybės metu, tiek dabar svetur, mums akivaizdžiai patvirtina, kad gyvenom tų dviejų pradų sintezėje ir niekad nė nebandom užgniauzt bent vieną iš jų.

To tvirtinimo įrodymui prisiminkim tik vieną faktą iš pačio gyvenimo Korporacijos ir, būtent, patį jos gimimą.

Mintis steigti Lietuvos Universitete naują, vien tautiniu pagrindu studentų organizaciją, mūsų pionieriuose atsirado 1920 metais. Tada tai buvo vienintelis ir kelių studentų svarstymų ir pasikalbėjimų

Į FILISTERIŲ SUVAŽIAVIMĄ!

š. m. rugsėjo 2 d. (šeštadienį) 2 val. p. p. Korp! Neo-Lithuania studentų vasaros stovykloje,

ŠAUKIAME SUVAŽIAVIMĄ,

į kurį kviečiame: visus Korp! Neo-Lithuania ir Korp! Filiae Lithuaniae, nepriklausomos Lietuvos meto, filisterius ir seniorus bei dabar užsieniuose baigusius aukštąjį mokslą seniorus; visus filisterius šių broliškų Korporacijų: Jaunoji Lietuva (žemės ūkio Akademijos), Hercus Monte (Klaipėdos), Geležinis Vilkas (Vilniaus) ir Viltis (Vokietijos).

Suvažiavimo vieta ir adresas:

Lithuanian Coed College Group
Camp YWCA
4677 Alliance Road — R. D. 6
Ravenna, Ohio
Tel. OL 4-2901 (per Lake Milton).

Suvažiavimo programa:

1. Suvažiavimo atidarymas,
2. Prezidiumo sudarymas,
3. Filisterių Sąjungos klausimas,
4. Korp! Neo-Lithuania jubiliejiniai metai,
5. Kiti reikalai ir sumanymai.

Suvažiavusiųjų registracija: tą pačią dieną nub 10 val. ryto.

Korp! Neo-Lithuania
Filisterių Organizacinė Komisija

sius Korporacijos narius ir daigindami jauną atžalyną, besimokantį Amerikos universitetuose, juos visus palenkė bendron rikiuotėn, vėl naujon bendron valion.

Su džiaugsmu tenka pabrėžti, kad mūsų seserys Filiae Lithuaniae filisterės ir korporantės, buvo gyvos bendros valios dalyvės, įsijungdamos į Korp! Neo-Lithuania, kaip tapatingos vienos ir tos pačios šeimos dukros. Jų kilnus supratimas šio momento reikalavimų patarnavo minčiai burti į bendrą rikiuotę ir kitas mūsų broliškas Korporacijas: Jaunoji Lietuva, Hercus Monte, Geležinis Vilkas ir Viltis, kurių filisteriai tebegyvena savo gražiomis tradicijomis, bet neaugina savo jauno atžalyno naujose, svetimose gyvenimo sąlygose.

Visa tai sakdamas, aš jaučiu, kad vedu tik ploną giją Korporacijos Neo-Lithuania gyvenimo svetur. Bet ta gija yra graži, optimistinė ir įžiebta mums naujų norų, lygiai palenkdamus mus į naują ryžtą.

Tas artimiausias ryžtas, visai jo plačiausia apimtį, pasirodys dabar, plačiu pa-

tema. O jau 1922 metais gimė jaunų studentų širdyse ir impulsas — tokią organizaciją steigti ir iškelti naują vėliavą. Tai buvo padaryta tų pačių metų lapkričio 11-tą dieną. Ir taip gimė Korp! Neo-Lithuania.

Dabar, prieš šaukiamą filisterių suvažiavimą, reikia mums visiems žinoti vieną aplinkybę, kad sumanymas įsteigti Filisterių Sąjungą yra kilęs 1959 metų Korp! Neo-Lithuania suvažiavime New Yorke. Nuo tada tai ir buvo mūsų svarstymų ir pokalbių tema. Šiais metais yra gimęs impulsas — Filisterių Sąjungą padaryti tikrove ir Korporacijai laimėti pilną jos organizacinę sąrangą.

Jei mūsų Korporacijos pionieriams užteko dviejų metų nuo minties iki impulso, sukurti visai naują judėjimą, tai dabar mes stovim ties klausimu, ar neužtenka tokių pat dviejų metų, kad Korporacija Neo-Lithuania užbaigtų atkurtą sodybą čia, Jungtinėse Amerikos Valstybėse, ir visais atvejais įgyvendintų ne naują reikalą, o tik atgaivintų savo seną reikšmingą tradiciją?

Memmingene, Vokietijoje, po karo įvykusios pirmosios tautinių korporacijų konferencijos dalyviai

B. Gaidžiūno nuotrauka

SUSIRŪPINIMAS AR SVAJONĖ

J. ŠOLIŪNAS

Džiugu, kad ir mūsų tautiečiai pradeda vis daugiau domėtis šio drašto problemomis ir pasisako vienu ar kitu svarbiu klausimu, kuris liečia ne tik mūsų tautinę bendruomenę, bet taip pat ir visą amerikietišką visuomenę. Štai neseniai P.V. Raulinaitis Drauge atspaudė rašinį apie šio krašto pensijas ir sveikatos reikalus. Kadangi pasiskaitymas yra svarbus ir liečia aktualius klausimus todėl autorius rašinio kai kurias vietas minėjo ir Dirva.

Manau, jog ir rašinio autorius sutiks, kad ne visi skaitytojai jo pasisakymą turi priimti, kaip šimtaprocentinę tiesą. Todėl ir man tebus leista padaryti keletą pastabų dėl autoriaus iškeltųjų minčių.

KALBANT APIE PRADŽIĄ

Jau pačioje rašinio pradžioje autorius teigia, kad socialinio saugumo srityje šitas kraštas yra dar tik pradinės organizacijos stadijoje. Jam atrodo, kad bendrai visas socialinis draudimo tvarkymas nėra priimtinas nei teisingumui, nei pagaliau kasdieniniam gyvenimui. Girdi, pensijos yra mažos ir tų pensijų mokėjimas, atsižvelgiant į darbininko įmokėtus uždarbius į socialinio draudimo fondą, yra tiesiog antisocialus ir grynai kapitalistinis.

Pradėkime nuginkluoti autorių dė šitų jo daromų pastabų. O nuginkluoti jį yra būtina, nes autorius, šitokius kaltinimus mesdamas šiam kraštui dėl jo socialinio draudimo tvarkymo, yra arba visai nesusipažinęs su tą klausimą liečiančiomis problemomis, arba rašo vien tik todėl, kad būtų kas rašoma.

Pirma, Nors savo amžiumi socialinis draudimas ir tebėra dar jaunas ir vos pernai metais atšventė 25 m. minėjimą nuo prez. Roosevelto pasirašyto socialinio draudimo įstatymo, bet jis daugeliu atvejų jau yra pralėkęs visos eilės kitų kraštų socialinio draudimo tvarkymą.

Beto, atsimintina, kad per šį trumpą laiką, socialinis draudimas spėjo atsikvėpti ir pagalbą milijonams žmonių, ir jo ndieininis administravimas yra pavyzdys daugeliui kraštų.

Antra, Socialinis draudimas su savo nuolatiniu tobulėjimu visados žengia su dienos reikalavimais ir, priešingai, autoriaus teigimams, nėra tik reformos su nereikšmingomis nuotrupomis. Juk ir paskutinytis soc. dr. pakeitimas, sumažinant pensininko amžių vyrams, yra labai geras pavyzdys, kaip soc. draudimas yra tobulinamas prie sitaikant prie kasdienos reikalavimų.

Trečia, Dėl soc. draudimo pensijos didumo galime tiek pasakyti: toji pensijos suma nuolat auga ir didėja. Kadangi pats draudimas yra jauno amžiaus,

todėl jo ištekliai yra riboti. Išmokėjimai daromi atsižvelgiant į turimus išteklius ir todėl nereikia reikalauti, kad pensijos būtų mokamos visiems maksimalinėje sumoje. Sutinku su autoriumi, kad iš 40 dol. gaunamos pensijos pragyventi negalima. Tačiau turime atsiminti, jog tąją sumą mažai kas jau ir gauna. O ateity kiekvieno pensininko pensija nuolat didės, nes bus daugiau įmokama į fondą, kada jis dirbo.

Ketvirta, Kada autorius labai šaltai teigia ir tvirtina, jog nevienodų dydžių pensijos yra antisocialus ir kapitalistinis reiškinys, tai atrodo, kad jis užmiršta iš viso apie amerikiečio individualizmą ir pažiūras į visuomeninio gyvenimo tvarkymą. Nemanykime, kad žmonės, kurie rašė ir kūrė soc. draudimo įstatymą, buvo kaimo skerdžiai. Jie labai atidžiai ir skrupulingai studijavo galimybes mokėti pensijas, fondo sudarymą, amerikiečio pažiūrą į gaunamą paramą iš kitur ir t.t.

Amerikietį, panagrinėjus daugiau kaip individą, pamatysime, kad jis labai priešinasi priešgaunamą paramą iš šalies. Jis ir socialinio draudimo pensiją gaudamas nori galvoti, kad toji pensija jam mokama todėl, kad jis ją per eilę metų užsidirbo ir ją gauna ne iš kieno nors malonės.

Maža pastaba: šiuo metu vėliavos soc. draudimo įstatymu naudojantis, tam tikrais atvejais, asmuo, išdirbęs vos pusantų metų, gali gauti pensiją. Išvairduokite kas atsitiktų, jei pagal autoriaus siūlymą, pradėtų būti mokama visiems 120 dol. pensijos. Būtų chaosas, nes tada nebūtų teisingumo. Ir svarbiausia, dabartinis fondas jokiū būdu nepajėgtų padengti išmokamų sumų. Reiškia, kad kai ką nors teigiame, yra būtina, kad to teigimo galimos pasekmės turėtų bent šiek tiek ryšių su realybe.

ŽODIS DĖL DABARTIES

Man labai būtų patikęs autoriaus kritiškas pasisakymas apie šio krašto socialinį draudimą, jei jis būtų paremtas bent šokia tokia realybe. Juk mes labai gražiai ir daug galime prirašyti, kaip turėtų būti daroma. Aš pavyzdžiui, norėčiau, kad man jau dabar leistų pasitraukti į pensiją bent jau su tokia mėnesine pensija, kuri užmokėtų už būtiną ir maistą. Bet ar tai būtų relų? Aš galiu net teigti, kad ir mano pensijos tvarkymas turi būti keičiamas iš pagrindų, kaip tai teigia autorius, kalbėdamas apie soc. draudimą. Tačiau ar tai įgyvendinama?

Šio krašto visas gyvenimas, įstatymų keitimas, vyksta demokratinio proceso keliu. Dažnai tas kelias ilgas, su įvairiausiomis kliūtimis, su grupių pasipriešinimu. Tačiau jis yra demokratinis. Norime ar ne, sustinkame ar priešinamės, tačiau betkoks pakeitimas bus ir toliau tuo pačiu keliu vykdamas.

Einant tuo keliu ir socialinis draudimo tobulinimas bus skausmingas, ilgas ir pilnas erškėčių. Užtat negalime laukti perversminių, vienos dienos pakeitimų.

Per pirmuosius 25 metus a-

merikiečiai soc. draudime pasiekė daug. Tikėkimės, kad per ateinančius metus bus pasiekta dar daugiau, bet nereikalaukime, jog netrukus -- kai mes išeisime į pensiją -- toji pensija būtų, sakykime, pusė dabar gaunamos algos.

ŽVILGSNIS ATEITIN

Nėra abejojimo, kad domėjimasi šio krašto soc. draudimu labai išpopuliarino neseni įvykiai: praeitų metų rinkiminės kalbos apie nemokamo gydymo pensininkams įvedimą ir vykstanti kova dėl to gydymo įgyvendinimo.

Nors ir labai norėčiau sutikti su kai kuriomis autoriaus svajonėmis, tačiau realios padėties žinojimas užkerta kelią. Per daug utopijos. Štai kas negerai.

Autorius nori, kad būtų įvestas nemokamas gydymas, kuris padengtų reikalingus medicinos personalo patarnavimus, vaistų, ligoninės, sanatorijos, poilsio namų (!) išlaidas. Ir aš to noriu. Tik žinant lėtą demokratinio proceso kelią, amerikiečių norą išlaikyti individualizmą, bei tam tikrų grupių mirtiną užsispyrimą kovoti prieš visą tai, labai abejoju, ar mes taip stačiosiai ir galime reikalauti, kad visa tai būtų įgyvendinta.

Pirmiausia, nemokamo gydymo suteikimas pensininkams jau yra virtęs politiniu žaislu. Labai dažnai svarbiu klausimu abi Amerikos politinės partijos domėsi daugiau rinkimų metu. Nemokamo gydymo įvedimo klausimu yra nedviprasmiškai pasisakę ir respublikonai ir demokratų (pirmieji dažniausiai yra prieš, antrieji -- už).

Dabartinė daugumos partija -- demokratų kova už to gydymo įvedimą. Jiems į pagalbą ateina administracinė valdžia, tačiau jie visi susilaukia pasipriešinimo tiek iš mažumos partijos tiek iš kitų priešingai nusistačiusių grupių. Ką tai reiškia? Tai parodo, kad nemokamo gydymo pensininkams įvedimas bus sunkus, ilgas ir visokiais trukdymais nusėtas kelio gabalas. Užtat negalima tikėti, jog rytoj ar poryt visi pensininkai bus jau nemokamai gydomi.

Tenka sutikti su autoriumi, kad šiuo metu kraštui trūksta daktarų, ligoninių, medicinos mokyklų ir t.t. Tačiau labai dažnai nemokamo gydymo įvedimo priešininkai kaip tik ir naudoja šį argumentą prieš to gydymo įvedimą. Jie gana įtikinamai teigia, kad nemokamo gydymo problemos mes neišspręsimė, praveddami įstatymą, jei neturėsime būtinų priemonių tai problemai tvarkyti. Reiškia, prieš pradėdami ligonius -- pensininkus nemokamai gydyti mes turime paruošti užtekintai daktarų, turime pristatyti daugiau ligoninių. Argumentas teisingas, realus.

Nesmagi pastaba. Jeigu sutinkame, kad šio krašto federalinė valdžia padėtų finansinai paruošti medicininį personalą tai atsimušame į akligatvį. Atsimenate, kad neseniai buvo numatintas svarbus projektas teikti

(Nukelta į 6 psl.)

SENSTANČIO ŽMOGAUS FIZIOLOGINIAI POŽYMAI

Dr. STEPONAS BIEŽIS

Dar reikės daug studijų įdėti, kol pagrindinės problemos bus tiksliau išsiaiškintos ir bus galima nustatyti tikrąją pasikeitimų priežastį ar priežastis. Tik tada tebus galima tvirtinti kas normalu, o kas nenormalu.

Neatsižvelgiant į tai, jau šiandien yra žinoma nemažai davyčių, kuriais pasiremiant, galima daryti kai kurias praktiškas išvadas. O jos gali padėti sveikiau ir ilgiau gyventi.

Žmogaus gyvenimo grandinė

Žmogus, nuo pat jo gyvybės užsimezgimo iš vienos ląstelės, keičiasi visą savo gyvenimą iki akių užmerkimo paskutinį kartą. Tie keitimai ne vienodi ir vyksta skirtingu greičiu. Pačioje pradžioje, iš vienos ląstelės motinos gimdoje per tris mėnesius išsirutulioja į pilną žmogų, ty. su visais suformavusiais organais, paruoštais savo paskirtims, nors visos organizmas sveria mažiau vieno svoro ir tik praslinkus dar šešiams mėnesiams gimsta. Pirmą savo gyvenimo metų maždaug iki 25 metų, kada jis pasiekia visišką užaugimą, atseit, subrendimo padėtį.

Nuo to laiko vyksta, bendrai kalbant, visai kitokie pakitimai, vedantieji senėjimą. Šių ženklių pasireiškimo greitis įvairus. Pas vienus jie anksčiau įvyksta, pas kitus daug vėliau ir nevienodoje eilėje. Kitais žodžiais sakant, senėjimas nepasireiškia vienodumu, kuris būtų visiems žmonėms vienodai taikomas. Palyginimui imkime augmenis. Sakysime, rugiai vienu metu suželia, išauga, subręsta, nunoksta ir baigia savo paskirtį. Gėlės vienu metu sužydi ir vienu laiku nuvysta. O pas žmogų, kuris rodytų tokį taisyklumą, nerandama. Vieni, palyginamai, pasensta gana jauni, o kiti išgyvenę 70 ir 80 metų nerodo tikro pasenimo požymių. Kai kurie žmogaus organai anksčiau susensta, o kiti išsilaiko normaliais iki giliausios senatvės. O pas kitus žmones su tais pačiais organais priešingai vyksta. Ir čia jokios taisyklės negalima nustatyti. Tai iš to išeina, kad iki šiol nėra galimybių nustatyti normalią žmogaus susenimo eigą nei amžių.

Žmogų pamažu kintant kiekvienas pastebi. Pagaliau, ir tas pats asmuo pajunta. Bet senėjimo mokslas arba gerontologija dar nedaug turi reikšminių tegali išaiškinti ir jų kintėjimų vertinimas dar tiksliai nenustatytas.

M. PRANEVIČIUS, mūsų foto bendradarbis Kanadoje, atostogaudamas šiaurėje, užtikrojo ištroškusias meškas, kurias girdo vaisvandenių.

SUSIRŪPINIMAS...

(Atkelta iš 5 psl.)

federalinės valdžios finansinę paramą mokykloms. Vienos įtakingos konfesinės grupės pagalba tas projektas buvo užkeltas lentynoje. Matote, kaip nelengva išnarplioti kai kurias problemas, kurios turi būti įgyvendinamos demokratinio proceso keliu.

Taigi mano baigiamoji mintis, dėl šių visų socialinio draudimo problemų, būtų tokia: nors ir kaip norėtume matyti mums patinkamo projekto įgyvendinimą, arba jo patobulinimą, viso to negalime troškinti greit ir be jokių pastangų. Kiekvienas patobulinimas reikalauja aukų. Todėl ir minėto autoriaus nusiskundimas įvairiais šio krašto soc. draudimo netobulumais yra teisingas, bet jo pastabas dėl tos problemos išsprendimo - daug kur svajonės. Jos ir pasiliks svajonėmis, jei mes konstatuodami nepaisydami prie jo įgyvendinimo.

bius veiksmus maisto skaldymui ir jo paruošimui įsiskirti į sistemą. Žmogui senstant neretai pasireiškia sumažėjimas syvų, virškinančių riebalus ir krakmolus. Iš to gali sekti cukrinės ligos - dažnesnis atsiradimas ir riebalų eikvojimas. Todėl visada svarbu dažnai patikrinti, ar nesama cukrinės ligos, kurios ankstyvas susekimas labai svarbus, kad atitinkama priežiūra neleisti sveikatai pailgti.

Kepenys (jarnos) yra svarbus sandėlis krakmolams, kurie skaldymo procesu paverčiami į suprastintą cukrų, vadinama gli-

Viena seniausių Lietuvoje gyvenančių moterų yra, tur būt, Zosė Miniotienė, gyvenanti Kelmės rajone, Šventragių kaime, kuriai suėjo 123 metai amžiaus. Jos motina mirė sulaukusi 150 metų... Zosė Miniotienė, nežinant didelio amžiaus, sėkmadieniais dar sugeba nulinguoti ketvertą kilometrų į kražius. Jos mėgiamiausias maistas -- duona, vanduo ir cukrus. Mėšos valgyti ji nebegali -- tinsta kūnas. Bet retkarčiais su svečiais išgeria skaidriosios stikluoką...

je, prašokus 25 metus, vyksta fiziologinių (veikminių) pakitimų, kurie tačiau ne visais atsitikimais pastebimi. Komplikotas maisto virškinimas prasideda burnoje su pirmu kėpniu ir tęsiasi skilvyje bei mažose žarnose, kur šis procesas baigiasi. Metų skaičiui daugėjant, svarbiausia krakmolą virškinančioji medžiaga, vadinama ptylinu, dažnai mažėja. Tai trukdo šio maisto skaldymą, kurio skilvis negali atlikti, bet žarnose tai įvykdoma. Iš to dar nesudaro trūkumų, nors asmuo, daug suvalgęs krakmolinio maisto, dažnai jaučia sunkumą po krūtine. Šitokiais atsitikimais pravartu mažiau valgyti krakmolų.

Skilvyje neretai pasireiškia sumažėjimas liaukų, gaminančių virškinančiuosius syvus, ypatinai hidrochordinę rūgštinę. Senesniame amžiuje yra ne retas skilvio žaizdos pasireiškimas. Vėžio ligos nuošimtis gerokai padaugėja. Tai pasireiškia nevirškinimo ženklais, kurių joki būdu negalima ignoruoti, jei jie per trumpą laiką nepranyksta. Nevirškinimo pakitimai yra įtariamieji piktosios anemijos (perniciosis anemia) atsiradimų, ką reikia turėti galvoje sveikatai palengva pašlyjant. Neretas atsitikimas yra užtiktas skilvio ir žarnų mechaninių judesių sulėtėjimas.

Žarnų fiziologiniams veiksmams laikas nedaro įtakos, kiek iki šiol yra patirta. Ir giliausioje senatvėje nepastebėta žymėsnių pasikeitimų. Taigi laikas jų neišdėvi ir senatvėje nesudaro sunkumų. Tačiau įvairios ligos, tiek skilvyje, tiek visose žarnose, yra gana dažnas atsitikimas. Dažniausiai pasireiškia žaizda, vėžys ir įvairios infekcijos, nuo kurių mirtingumas didelis. Čia reikia pastebėti faktą, kad senstantieji dažnai junta visokių pakrikimų, rodančių į skilvį ir žarnas, kuriose tuo tarpu jokios ligos nėra. Tai priklauso nuo ligų kitose kūno dalyse arba ryškesnio protinio susierzinimo refleksinių vyksmų. Šitokiais atsitikimais gydymas privalo būti taikomas į tikslią ligos vietą, o ne į vidurius.

Kasa (pancreas) yra labai svarbus virškinimo organas, kurio syvai, įsilieję į pirmąją mažosios žarnos dalį, atlieka svar-

Apie virškinimo kanalą ir jo pagalbinis organus išvadoje galima pasakyti, kad jų fiziologinės veiksmės nesugniuždamos išsilaiko ilgą laiką. Patys organai neišdėvi ir gali siekti šimto ir viršaus metų. Tačiau randame ir neigiamų davyčių, su kuriais tikrai reikia rimtai susimąstyti, jei norime gyvenimą pratęsti. Matėme, kad krakmolų ir riebalų virškinimas į senatvę šiek tiek sumažėja ir pati virškinimo eiga sulėtėja. Iš to plaukia praktiški mums nurodymai, kurių tikslus vykdymas neabejotinai teikia geresnę sveikatą ir ilgesnį gyvenimą.

Senstant reikia mažiau krakmolų, o ypač riebalų valgyti. Ir bendrai daug mažiau maisto naudoti. Ypatinai reikia vengti nutukimo, o jei esi nutukęs, tai būtinai suliesėk, kad ilgiau gyventum.

Nosies ir gerklės gleivinė senstantiems neretai suplonėja, džiūsta ir susitraukia. Tai pasireiškia sausumo jausmu ir iš to dažnai kyla chroniški įdegimai, kurie esti įkyrūs ir labai sunkiai gydomi. Per sausą ir suplonėjusią gleivinę kartais bakterijos įsigauna gilumon sukeliamos rimtą infekciją, kuri gali sveikatą stipriai sužaloti. Sausas oras tokią padėtį dar daugiau pablogina. Todėl gyvenamuose butuose sausą orą reikia drėkinti. Tai duoda nemažai ramumo ir neretai apsaugoja nuo komplikacijų.

Pajutus sausumą nosyje ar gerklėje, nedelsiant reikia kreiptis pagalbos. Tiksliai teikiama pagalba duoda nemažai palengvinimo kartais net sulauko tolimosnio proceso žalingą eigą.

Plaučiai yra labai sudėtingas organas, užimantis visą krūtinės ertmę, išskiriant tą dalį, kurioje širdis randasi. Jų uždavins yra, per kraują apytaką pristatyti visam kūnui deguonį, be kurio gyvybė negali išsilaikyti. O taip pat ir pašalinti anglies dvidegumą, kaip metabolizmo atmatą. Visą tai atliekama automatiško kvėpavimo vyksmais.

Plaučiuose ir visame kvėpavimo aparate, žmogui senstant, pasireiškia išsivėėjimo žymės. Ryškiai nustatytas plaučių susitraukimas ir jų svorio mažėjimas metų skaičiui didėjant. Pastebėta raumenų, susijusių su kvėpavimu, lėtas nykimas. Tačiau šie pasikeitimai nesudaro rimtos padėties ir greičiausia neturi įtakos žmogaus amžiaus ilgį. Tai daugiausia priklauso nuo to, kad gauta suteikė didelį plaučių perviršį arba rezervą. Taigi ir sumažėjus dar jie pajėgia atlikti savo paskirtį. Tai nesudaro sveikatai sunkumų ir, greičiausia, netrumpina amžiaus.

Metams augant neretai įvyksta jautrumo silpnėjimas plaučių išsivėėjimo sistemos išklodale. Tiesioginė paseka yra ta, kad į

plaučius patekusios išorinės medžiagos, kaip erzinančios dulės, dūmai, chemikalų dujos ir kita, nebepajėgia sukelti reikalingos reakcijos, pasireiškiančios staigiu kosuliu, kuriuo tokios kenksmingos medžiagos iš plaučių pašalinamos. Ir tuo pašalinimu jie apsaugojami nuo sužalojimų, kurie dažnai veda į tikrai rimtas ligas.

Tiesa, kosulys gali ir pasireikšti, bet kaip tik tokiais atsitikimais jis esti nepakankamai stiprus ir nepajėgias iškosyti įsibrovusias erzinančias medžiagas. Ilgainiui, jei taip vyksta ilgesnį laiką, tai pasireiškia infekcija, apsikrėtimas, kurį ir geriausiu atveju nelengva pašalinti.

Tokios infekcijos, reikia pabrėžti, plinta ir palengva nuodija visą kūną. Todėl pastebėjus pirmuosius šitokių pasireiškimų ženklus be mažiausio delsimo reikia ieškoti tikslios pagalbos. O pradžioje gydytojas tikrai daug pagalbos gali suteikti. Bet įsisebėjus šitokią padėtį pagerinti beveik nebeįmanoma.

Senatvėje plaučius ištinka keletas rimtų pavojų. Jų tarpe yra chroniškas bronchitas, dusulys, vėžys ir džiūva. Tai svarbiausios ligos, kurios dažnai reiškia pradžią šio gyvenimo pabaigos. Bet šiais laikais, reikia pabrėžti, dar nebūtinai reiškia beviltišką padėtį. Kada anksti susekama ir moderniais metodais gydoma, tai galima rasti tikrą pagalbą išsigydyti, sulaukyti arba sulėtinti ligos eigą.

Vėžys laikomas rimčiausia liga, bet ir jis įveikiamas. Ypač jei tikrai anksti susekamas ir nedelsiant atitinkamai gydomas. Į senatvę kvėpavimo organai rodo nusidėvėjimo ženklų. Vienok šie tariami nusidėvėjimai nesudaro didesnių kliūčių ilgesniam gyvenimui. Tačiau jų ligos jau sudaro visai kitokias problemas, į kurias visada reikia skubiai ir visu atsidėjimu reaguoti. Vilkimas, ar nepaisymas tai tiesiog veda į tragišką pabaigą.

(Tęsinys kitą savaitę)

Berlyne...

(Atkelta iš 1 psl.)

50 tankų. Užtvaros pastoviai stiprinamos.

Savaime suprantama, kad tokia apsauga sulaikė masinę žmonių bėgimą. Praėjusią parą pabėgę tik apie dešimt bėglių, o vienas iš jų buvo ginkluotas Rytų Vokietijos policininkas, pats ejęs prie užtvarų sargybą.

Visam laisvam pasauli Rytų Berlyno atitvėrimas vadinamas geležinės uždangos nuleidimu. Propagandinių požiūriu rusams tai labai nenaudinga, nes kada kalba apie kitų tautų "laisvinimus", patys brutaliomis priemonėmis stato naujas geležines uždangas. Tik gaila, kad Vakarai to įvykio dar pilnai neišnaudoja atitinkamai nuteikdami visus tuos, kurie iš jų tikisi didelės laisvės ir kitokios pagalbos.

Vakariečiai skubina didinti karinį pajėgumą

Tempiantis padėčiai visuose Vakarų stovyklos kraštuose pastebimas karinių pajėgų skubus didinimas. Jei apie JAV karinių pajėgų didinimą, kaip čia įprasta, viešai pranešinėjama, tai kituose kraštuose apie tai mažiau rašoma, bet ne mažiau dirbama.

Ilgą įvykių stebėtojai tvirtina, kad tai pats geriausias ir įtikinamiausias argumentas rusams. Su Maskva galima kalbėtis tik užpakaly stiprią jėgą turint. Kitokios kalbos ji nesupranta.

• 7 čekoslovakai, susėdę į sunkvežimį, pralaužė kelio užtvaras bei spigiuotas vielas ir atsidūrė Austrijoje.

Jūros mėgėjus atostogas praleisti kviečiame prie ATLANTO, ASBURY PARK, N. J.

P. ir O. LANIŲ VASARNAMY.

Čia ažuolais apsupto vasarnamio erdviuose kambariuose su privačiais dušais ir kitais patogumais už neaukštą kainą, ramiai pailsėsite.

Tik per kelerias minučių pėsčiom pasiekiamas vandenynas — paplūdimys; taip pat kino teatrai, bažnyčios, krautuvės, restoranai ir kitos pramogų vietos.

Svečių patogumui galima naudotis virtuvėmis ir šaldytuvais. Maudymosi mokestis apmokamas savininkų. Kambarius siūlome užsisakyti iš anksto:

P. LANYS,
515 4th Ave., Asbury Park, N. J.
Telef. PR 6-9783.

Keliaudami į Floridą sustokite NORMANDIE HOTEL

Ocean ir 4th St., Miami Beach 39, Fla.

ORO VESINIMAS

SPECIALIOS SAVAITINIS IR MĖNESINIS KAINOS

\$1.50

DIENAI ŽMOGUI DVIGUBI KAMBARIAI 15 IS 150 KAMBARIAI IKI GRUODŽIO 1 UŽ ŠIA KAINA

Pullmanettes — Efficiencies
Telef.: JE 1-7603

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

KUR PRALEISTI ATOSTOGAS!

Maloniai kviečiame atvykti į saulėtą Cape Cod, Mass ir praleisti savo atostogas L u š i u ir V e i t u viloje

"M E Š K A"
42 Beach Street
Monument Beach, Cape Cod, Mass.
Tel. Buzzards Bay, PLAZA 9-3251

VILA MESKA tikram poilsiui, be rūpesčių siūlo:
• Erdvią ir ramią aplinką • Didelius ir jautkams kambarius • Gerą ir gausų maistą • Plačias pasiekiamas per 5 min. pėsčiomis • Silver Beach pliažas per 10 min. automobiliu • Vasarotojus be automobilio nuveža ir parveža savininkai • Vaikams rengiami pavakaričiai su lietuviška programa • Tėvams išvykus vakarais prižiūrimi vaikai • Žuvavimas geras jūroje ir ežerėliuose.

SEZONO PRADŽIA BIRŽELIO MĖN. 17 DIENĄ.
Kainos neaukštos. 15' NUOLAIDA vasarotojams nuo birželio 17 d. iki liepos 8 d. ir nuo rugsėjo 2 d. iki sezono uždarymo.

I CLEVELANDĄ SUVAŽIUOS VIRŠ 200 LIETUVIŲ SPORTININKŲ

Kaip jau ankščiau buvo skelbta, XI-sios Š. Amerikos Lietuvių Sportinės Žaidynės įvyks š.

m. rugpiūčio 26 - 27 d. Clevelande. Žaidynės į Clevelandą perkeltos po to, kai Bostono LSK

Dainava ir Rytų Sporto Apygarda atsisakė jas surengti Bostone per Labor Day savaitgalį.

Žaidynių programa apima lengvąją atletiką, plaukymą, lauko tenisą ir futbolą (soccer).

Lengvoje atletikoje ir plaukyme bus varžomasi vyrų, moterų ir jaunių bei mergaičių A ir B klasėse. Lauko tenisas bus vyrams, moterims ir jauniams. Futbolas -- vyrams ir jauniams.

Virš 200 sportininkų suvažiuos į Clevelandą varžytis dėl 1961 m. lietuvių meistrių titulų ir dėl ALB-nės Centro Valdybos Pereinamosios Taurės, daugiausia taškų surinkusiam klubui. Per metais metais šią taurę laimėjo Clevelando Žaibas.

ŽAIDYNIŲ VYKDYMO VIETOS

Lengvoji atletika vyks visiems žinomame Patrick Henry High School stadione, Arlington Ave., prie E. 123 St. (ten pat, kur vyko prieš kelias savaites pabaltiečių varžybos).

Lauko tenisas bus žaidžiamas Gordon Park teniso aikštyne, Memorial Shoreway prie Liberty Blvd., visai šalia Akvariumo. Įvažiavimas iš E. 72 St. (ten pat vyko ir pabaltiečių tenisas).

Futbolas vyks -- Latin Field, kampas East Blvd. ir Woodstock Ave., važiuojant East Blvd. yra vienas blokas į pietus nuo Fairhill Rd. arba 2 blokas į šiaurę nuo Woodland Ave. Patogiausia pasiekama pasukant iš Euclid Ave. į E. 107 St. į pietus ir nuo Carnegie Ave. ties Tudor Arms Hotelu paimti Fairhill Rd. ir važiuoti į kalną. Ant kalno privažiavus East Blvd. pasukti į dešinę ir tuoj pat rasite aikštę. Įėjimas iš Woodstock Ave. Ten pat vyko futbolo varžybos 1955 m. ir 1959 m. Žaidynėse.

ŽAIDYNIŲ TVARKARAŠTIS

Šeštadienį, rugpiūčio 26 d.
9:00 AM - 7:00 PM Lauko tenisas, Gordon Parko aikštyne.
1:00 PM - 5:30 PM Iškilmingas žaidynių atidarymas ir dalyvių paradas, po kurio tuoj pat seks lengvosios atletikos varžybos. -- Patrick Henry stadione.
2:00 PM - 7:00 PM Futbolas -- Latin Field aikštėje.
8:00 PM Žaidynių Vakaras, Lietuvių salėje Sekmdienį, rugpiūčio 27 d.

9:00 AM - 1:00 PM Futbolo varžybų finalai -- Latin Field aikštėje.

10:00 AM Lauko teniso varžybų tąsa ir užbaiga.

1:00 PM - 4:00 PM Lengvosios atletikos varžybų tąsa ir užbaiga.

Plaukymo varžybų vieta ir laikas bus pranešta vėliau.

Clevelandiečiai lietuviai kviečiami gausiai atsilankyti į sportines varžybas ir joms paremti ruošiamą vakarą. Varžybas rengia Vidurinių Vakarų Sporto Apygarda ir Clevelando LSK Žaibas. Žaidynės vykdomos FASK-to pavedimu.

ŽAIDYNIŲ VAKARAS

Žaidynių vakaras vyks Lietuvių salėje. Ankščiau buvo per apsirikimą paskelbta, jog bus Šv. Jurgio parapijos salėje. Vakarą bus šeštadienį, rugpiūčio 26 d., 8 val. vak.

VISAIS APDRAUDOS REIKALAIS,

kaip automašinų, gyvūnų, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę

PAULINA MOZURAITIS-BENNETT
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

DIRVOS METINIS SPAUDOS BALIUS-KONCERTAS

įvyksta **rugsėjo 23 d.**

SLOVENIAN AUDITORIUM

Meninę programą išpildos muz. **Juliaus Gaidelio** vedamas mišrus choras ir moterų trijo iš Bostono.

Visi iš anksto kviečiami dalyvauti ir tuoj užsisakyti geriausius bilietus.

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Lituanistinės Vysk. Valančiaus Mokyklos Tėvų Komitetas kviečia visus tėvus atsilankyti į šaukiamą tėvų susirinkimą, kuris įvyks rugpiūčio 23 d., 7 val. vakaro, Šv. Jurgio parapijos salėje.

Svarbūs reikalai, todėl Tėvų Komitetas kviečia visus skaitlingai dalyvauti.

• Povilas Mikšys, Lietuvių Bendruomenės 2-ros apylinkės pirmininkas, atstovaujantis lietuviams Kovac Realty -- nekilnojamojo turto pirkime ir pardavime, persikėlė į naują gyvenamąją vietą: 18017 Hillgrove Rd., Cleveland 19, Ohio, telef.: IV 1-6853.

• L.V.S. Ramovės gegužinė įvyks V. M. Apanių sodyboje -- 12518 Lake Shore Blvd., rugsėjo 10 d.

• Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Clevelando skyrius š. m. rugpiūčio 27 d. inž. A. Nasvyčio rezidencijoje -- 10823 Magnolia Dr. rengia vasaros pobūvį. Bus trumpa programa: Julius Smetonos žodis: Ideologinių organizacijų prasmė tremtyje.

Meninę programą dalį išpildys solistė J. Daugėlienė.

Pobūvio pradžia 3 val. po

pietų, programos pradžia 5 val. po pietų. Jaunimui įėjimas laisvas, suaugusieji aukso po \$1.00. Veiks bufetas.

Pasitaikęs blogas oras pobūvio nesutrukdys: pakankamai vietos patalpose.

Kviečiame atsilankyti į skyriaus narius su šeimomis ir visus geros valios lietuvius pabendrauti draugiškoje nuotaikoje.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti **DIRVĄ**.

Parduoti namai
18016 Hillgrove Rd. ir
19415 Nyack Dr.

Savo ir Kovac Realty vardu dėkoju pirkėjams ir pardavėjams už suteiktą pasitikėjimą: inž. M. Baliui ir ponai, Mr. & Mrs. Hengerback, Mrs. L. Splitter, Mr. & Mrs. J. Sundry.

Norėdami pirkti ar parduoti namus bei sklypus bet kurioje šio miesto dalyje, šaukite Paul Mikšys namų telef. IV 1-6853 (naujas) arba office Kovac Realty KE 1-5030 960 E. 185 St.

Jaunimas net ir stovykloje domisi Dirva. Pirmoj eilėj nori peržiūrėti iliustracijas...

G. Juškėno nuotrauka

Gintaras Sniečkus su savo darbo baidare Pymatuning ežere. V. Kizlaičio nuotrauka

HOUSES WEAR OUT!

REPAIR OR IMPROVE YOURS WITH A CLEVELAND TRUST LOAN

The Cleveland Trust Company

70 CONVENIENT, HELPFUL BANKS

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamojo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345
13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

VANDENTEKIS IR ŠILDYMAS ĮVEDIMAS IR PATAISYMAS

Vandenių ir pečių šildymas, vonios kambarių įrengimas. Pristatymas į jūsų namus ar pilnas įrengimas.

Nelaimėi atsitikus skubus pataisymas. Nemokamas numatomų darbų įkainavimas.

Mes esame pertvarkę šildymą Dirvoje, atlikę nemažai patarnavimų lietuviams ir mūsų darbu visi patenkinti.

W. F. HANN & SONS CO.

15533 EUCLID AVE.

MU 1-4200

EAST CLEVELAND -- 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

SAVE BY MAIL POSTAGE PAID BOTH WAYS

IN TOWN OFFICE -- 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

KAS IR KUR?

• Lietuvos Nepriklausomybės Fondo posėdyje, kuris įvyko rugpiūčio 9 d., E. ir V. Čekų bute, Woodhaven, N. Y., buvo nutarta remti Lietuvos Nepriklausomybės Talkos iniciatyva leidžiamą knygą LAISVĖS KOVŲ DAINOS.

Tai mūsų ryžtingųjų laisvės kovotojų, 2-jo bolševikmečio partizanų, kurių nei tauta nei mes iševijos lietuviai negalime pamiršti, kūryba. Jų simbolinį partizanų vardą savo širdyse ir dainos žodžiuose tebenešioja Lietuvos jaunimas. Jų herojiniai žygiai jaunuosius žavi ir traukia. Todėl šis leidinys mūsų žuvusių partizanų atminimui pagerbti bus nemirštantis paminklas. Knyga jau pradėta spausdinti.

Taip pat nutarta paremti kitų organizacijų atstovų pastangas Lietuvos laisvinimo bylos kėlime.

• Metinė dailės paroda, rengiama JAV Lietuvių Dailininkų Sąjungos, įvyks rugsėjo mėn. Chicagoje, Jaunimo Centro salėje.

• Garsas, LRSKA organas, iki šiol ėjęs savaitraščiu, kaip pats praneša, dėl finansinių sunkenybių, eisias tik du kartus per mėnesį.

• Muzikas Bronius Jonušas, gyvenęs Omahoje, ruošiasi išleisti pramoginės muzikos plokšteles. Tuo reikalu šį rudenį vyksias į Vokietiją. Jo maršų plokštelės "Gaudžia trimitai" turi didelį pasisekimą.

• Dr. Jonas Genys pradeda dėstyti miškų biologiją Marjlando Universitete, Annapoly.

• Inž. Algirdas Didžiulis, skautininkai Algirdas ir Ona Aglinskai su šeima ir B. Rėklaitienė, visi iš Chicago, vasarą prie Lobdell ežero, Kodačių vasarvietėje Nidoje, džiaugiasi gamtos grožiu ir vasarvietės ramybe.

Vaiko gražiausios nuotraukos KONKURSAS

Dirva skelbia vaiko gražiausios nuotraukos konkursą.

Konkurse gali dalyvauti visi lietuviai, prisiusdami nuotrauką lietuvių kilmės berniuko ar mergaitės, ne vyresnį kaip 10 metų amžiaus. Nuotrauka turi būti nemažesnė kaip atvirutės formato dydžio, nespalsvota, portretinė ar veiksminė, bet joje neturi būti daugiau asmenų, kaip vienas vaikas. Prie nuotraukos turi būti pridėti duomenys: vaiko vardas ir pavardė, amžius, gyvenamoji vieta ir fotografavusiojo pavardė ir adresas. Konkursan nepriimamos svetimtaučių fotografų darytos nuotraukos.

Nuotraukos siunčiamos iki 1961 m. lapkričio 1 d. Dirvos redakcijai, 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio, pažymint, kad jos skirtos konkursui. Jos bus numeruojamos pagal gavimo eilę ir spausdinamos Dirvoje. Pasibaigus konkursui, gražiausias tris nuotraukas išrenka Dirvos redakcija, pasikvietusi du specialistus fotografus. Ir už gražiausias nuotraukas, jų autoriams, paskiria tris pinigines premijas: \$25.00, \$15.00 ir \$10.00.

Prašome nuotraukas siųsti tuoj pat, kad jų perdaug nesusirinktų konkurso pabaigoje.

DIRVA

"TU PRISIMINKI,

mano mažyte..." skamba tango refrenas. Jis skambės dar puikiau, jei grosite, geru vokišku aparatu. Platus pasirinkimas. Žemos kainos. Tuoj pristatom. Gradinskas, 2512 W. 47th Str., Chicago, Ill., FR 6-1998.

• Dr. S. ir O. Biežiai atsiuntė geriausius sveikinimus visiems skaitytojams iš Middletown, Pa.

• ALT S-gos valdyba jau ketvirtą kartą buvo susirinkusi posėdžio, kuris įvyko rugpiūčio 11 dieną, pirm. Vytauto Abraičio bute, Richmond Hill, N. Y. Be daugelio posėdyje svarstytų klausimų, ilgiau buvo sustota prie Antano Smetonos monografijos leidimo, Tautinės S-gos veiklos ir spaudos stiprinimo ir jaunųjų tautininkų nariams įstatų paruošimo, kurių projektą yra atsiuntęs Philadelphia's skyrius.

Antanas Senikas pranešė, kaip toli pažengta monografijos paruošiamuose darbuose, pažymėdamas, kad apie Kalėdas bus atiduota spausdinti, o P. Ališauskas painformavo, kad East Chicago's skyriaus, kurio pirmininku yra K. Pocius, visi valdybos nariai monografiją jau užsiprenumeravo, būtent: K. Pocius, S. Kalvaitis, V. Valeikienė, R. Nemickas ir T. Mečkauskas. Be to, iš Chicago's jau užsisakė ir A. Rukuiža, o Juozas Ginkus yra garbės prenumeratorių (50 dol.).

Sąjungos pirmininkas V. Abraitis referavo apie senat. Kuchel-Lipscomb rezoliucijos pravedimo rėmimą JAV kongrese. Sąjungos valdyba vienbalsiai pritarė.

DETROIT

Jūrų skautija stovyklauja

Detroito jūrų skautijos stovykla prasidėjo rugpiūčio 15 dieną ir baigsis rugpiūčio 27 dieną. Stovyklai vadovauja v. v. Eugenijus Petrulionis. Stovykla yra prie Lower Straits Lane — Homestead Cub.

Iš Detroito ji pasiekiamą James Cousens — Orchard Lane Rd. — Maple Rd. — Haggerty Rd. — Richardson Rd.

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

RUGSĖJO 3 - 4 D.D. Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimas Jaunimo Centre.

LIET. ŽURN. SĄJUNGOS skyriaus rengiama Spaudos balius, rugsėjo 23 d. Balio Pakšto salėje.

SPALIO 1 D. Lietuvių rezistencijos grupių rengiamas Lietuvių tautos sukilimo, įvykusio 1941 m., 20 metų sukakties minėjimas, Dariaus-Girėno Amerikos Legiono Posto salėje.

SPALIO 12 - 15 D.D. A.L.R. K. Moterų Sąjungos seimas Nekalto prasidėjimo Panelės Švč. parapijos salėje, Brighton Parke.

SPALIO 14 D. Lietuvos Gaiestingųjų Seserų Sąjungos balius Western Ballroom salėje.

LAPKRIČIO 11 D. BALFo Chicago's Apskritis balius -- vakarienė su koncertine dalimi Jaunimo Centre.

Kas Dirvos neskaito — daug nustoja!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

VAIKO GRAŽIAUSIOS NUOTRAUKOS KONKURSAS

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 21, Rūta Dunčaitė, 4 metų amžiaus, iš Detroit, Mich. Nuotrauka G. Peniko.

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 22, Aldona Kiškytė, 6 metų amž., iš Pembroke, Ont. Nuotrauka J. Januškevičiaus.

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 23, Daina Grinkevičiūtė, 2 metų amž., iš Dorchester, Mass. Nuotrauka J. Adamkavičiaus.

Kazys Baltramonaitis (kairėje) ir Romas Koženiasukas - Kožėnas, žaidę Chicagos lietuvių futbolo veteranų komandoje rungtynėse prieš Chicago's vokiečius. Susitikimas baigėsi 3:3.

E. Šulaičio nuotrauka

Dalis JAV Fronto Bičiulių valdybos ir tarybos narių, dalyvavusių liepos 30 -- rugpiūčio 6 studijų savaitėje ir 20 metų sukakties nuo Lietuvos sukilimo ir Laikinosios Vyriausybės sudarymo minėjime Union Piere, Mich. Nuotraukos iš kairės: dr. J. Kižys, L. Prapuolenis, dr. V. Vardys, dr. J. Girmius, dr. K. Ambrozaitis, J. Brazaitis, ... P. Kisieliū, prof. P. Padalis, St. Barzdukas, St. Daunys ir dr. V. Majauskas.